

Gyálaréti probléma-lista

II. rész

Településünk, Gyálarét, fejlődése céljából csokorba gyűjtöttük a településünk megoldásra váró gondjait, problémáit.

Az időszak: 2019. XI. – 2020. I.

XX

Ez az állomány szerves folytatása a hasonló című első résznek, melyet annak jelentős mérete miatt 2019. XII. 4-én abbahagytam írni. Ez a II. rész annak szerves folytatása.

XX

17. Dr. Lukács Zoltán vegyész véleménye a Facebook-ról átvéve, 2019. XI. 26.

(Egy, a probléma-listából kimaradt írás, utólagos felvitele.)

„Átnéztem az anyagokat. A két analitikai vizsgálat elég jó egyezéssel leírja, hogy **az iszap felső rétege (nagyjából 0,5-1m mélységig) annyira szennyezett, hogy nem lehet helyben kezelni.** Ezt mindenképpen el kell szállítani veszélyeshulladék-lerakóba. A vizsgálatok alapján van egy alsó, mintegy 10-50 cm vastagságú réteg, ami elvileg kezelhető lenne helyben. A probléma csak az, hogy a nagy trutyimóban hogyan fogják elválasztani azt, hogy az egyik markolókanál megy a hulladékkezelőbe, a másik meg a levesbe ... illetve, pardon, a helyi lerakóba. Ez így nem hangzik túl meggyőzően. **Ragaszkodni kell ahhoz, hogy az egészet szállítsák el.**

A BIOAQUA Kft. jelentésében van részletes szervesetlen analitika is. Ennek ellenére a VIZITERV ENVIRON Kft. jelentése megállapítja, hogy

"2.5. További vizsgálati javaslatok

A mederben talált szennyvíziszap milyensége/ szennyezettségi állapota véleményünk szerint indokolná az iszapban a 6/2009. KvVM-EüM-FVM együttes rendelet szerinti fémek és félfémek, illetve az iszap fertőzőképességének vizsgálatát."

Jó lenne tudni, hogy mit hiányolnak, már csak azért is, mert egyébként idézik a BIOAQUA Kft jelentését. A szervesetlen analitikában kevés a nehézfém (ami jó, csak azért érdekes, mert állítólag ide folytatták egy galvánüzem szennyvizét is), viszonylag sok viszont a bárium és nagyon sok (általában jóval 1000ppm felett) a szulfát, tipikusan tízszerese a kloridtartalomnak. Ez érdekes.

... Ha jól értem, akkor valami helyben megvalósítható biológiai tisztítással próbálkoznának. Ez elég kétséges, mert jelentős a PAH tartalom és azt a bacik nem annyira szeretik."

RM véleménye: nagy a veszélye annak, hogy a holt ágat nem fogják rendesen megtisztítani, úgymond spórolásból. Ha a tisztítás helyben történne, akkor nagy a veszélye annak, hogy nem csak a holt ág marad szennyezett a tisztítás után is, hanem az a földrész is, ahol hatástalanítani akarnak. Így egy bajból egy-kettőre kettő lesz! Azaz: ragaszkodni kell az elszállításához!

XX

18. lakossági fórum 2019. XII. 2-án

„Gyalai-Holt-Tisza: elfogadják a szakértők álláspontját a Klebelsberg-telepen élők”

Sajnos ezen az alábbiak hangzottak el:

„A Klebelsberg-telepen is tájékoztatót tartottak a Gyalai-Holt-Tisza rehabilitációja kapcsán pénteken. “Követeljük minden szennyező forrás megszüntetését” – jelentette ki határozottan az elhangzottak kapcsán Nacsáné Mária, a Szeged Klebelsberg-telepi Polgári Kör Egyesület elnöke.

Nacsáné Mária arról számolt be, a településen élők zöme a szakértőkkel ért egyet, azt viszont nem értik, miért kell szabotálni 40 éves küzdelmüket. Ennek egyik fejezete az volt, amikor aláírásgyűjtést tartottak, ezt 2 ezer Klebelsberg-telepi lakos írta alá évekkel ezelőtt. “Nem értjük, hogy miért

kétkednek a szakértőkben a gyálarétiak” – mondta az elnök. “Ha csendesebbek is vagyunk, nem biztos, hogy egyetértünk mindennel. Kénytelenek vagyunk elfogadni az elhangzottakat, mert mi nem vagyunk szakértők. Ha a szakértők aláírják a papírokat, vállalják annak tartalmáért a felelősséget, diplomáikat nem kockáztatják nem valós állításokért” – hangsúlyozta.”

Aláhúztam a kifogásolható kijelentéseket.

A kifogások:

- ugyan miért nevezi szabotórnek a gyálaiakat az elnök? Nem fogja-e ez és a hasonló kijelentések kisiklatni az eddigi együttműködést?
- Mi miatt kénytelenek bármit is elfogadni?
- A szakértők aláírása nem garantálja azok igazságát. Mire ez kiderül, ők hét határon túl lesznek. Nem ez lenne ebben a témában az első „szakértői” hazugság!
- Kinek az érdekét szolgálja vajon a megosztás, a gyálaiak és a Klebelsberg-telepiek összeugrasztása?
- Mire föl ez a nagy kedvezmény, ez a nagy igénytelenség, hiszékenység? „Azt megértik, hogy nehéz döntés lehet az iszap elhelyezése a rekultivált hulladéklerakónál, de Nacsáné Mária szerint azzal is tisztában kell lenni, hogy Magyarországon nincs akkora területű megsemmisítőhely, ahová a becslések szerinti 160 ezer tonnányi iszapot elvigyék és kezeljék. “Mások sem örülnének ennek, de nem arról van szó, hogy ezt úgy hagynák, vélhetően másfél évet kellene kibírni” – magyarázta. Ezután az iszap vélhetően humusz lesz.” De csak vélhetően, amit semmi sem támaszt alá. Nem az áldozatoknak kellene „megsemmisítő” helyet keresni! Nem volt elég 40 év tűrés, még ezt meg is kell hosszabbítani?
- **Hogyan nem lehet alapelv mindkét városrészben az, hogy kéri az EREDETI ÁLLAPOT VISSZAÁLLÍTÁSÁT?** Akkor ugyanis még sem a vízben, sem a vízparton nem volt trutymó. A helyiek ehhez ragaszkodjanak, és ne törődjenek azzal, hogy ezt miként valósítják meg. Ha itt van terület a megsemmisítő helyre, akkor Magyarországon bárhol lehet. Miért kell a sokat szenvedetteknek újabb és újabb kockázatokat bevállalni. A kényes mentesítő technológiák ugyanis nagy rizikót jelentenek, mert manapság nincs technológiai fegyelem! **Ez azt is jelentené, hogy a kikutort mérgező anyaggal nem Gyálarét közelében végeznének emberkísérleteket!**
- Hogyan nem sikerült eddig észrevenni, hogy a „szakértők” eddig két alkalommal is rosszul határozták meg a kármentés költségét? Nem látják, hogy ennek sincs felelőse?
- Hogyan nem látják azt, hogy a „szakértők” a lehető legolcsóbb technológiát akarják kiválasztani? Vajon ez tényleg azt jelenti, hogy a lakosság pártján állnak?
- Hogy lehet az, hogy nem akarják a valódi felelősöket megnevezni, akiknek viselni kellene a kezdeti állapot visszaállítását?
- Hogy lehet, hogy a mindenkori zöld hatóság úgymond elnézte 40 éven át a mai helyzetet? Hogyan lehet ezután bennük is bízni? **„A hatóság egyelőre a Gyálarét melletti rekultivált hulladéktelep területében gondolkozik a pilot projekt lehetséges helyszínei között.” mi lenne, ha megkérnék a hatóságot, hogy erőltesse meg magát és kezdjen el minél előbb MÁS HELYET keresni a „pilot projektjükhöz”.**
- Nem lenne ezek után az Elnök asszony nyilatkozatát visszavonni?

<https://szegedma.hu/2019/12/gyalai-holt-tisza-elfogadjak-a-szakertok-allaspontjat-a-klebelsberg-telepiek>

XX

19. Kormányhivatali tájékoztató eljárás kezdeményezéséről, 2019. XII. 19.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
SZEGEDI JÁRÁSI HIVATALA
HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY 2.
KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI OSZTÁLY

FLÓRATOM Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Szeged
Külterület 35.
6728

KTO-azonosító: 118902-1-1/2019.
Iktatószám: CS-06/Z01/05438-2/2019.
Tárgy: értesítés eljárás megindításáról
Ügyintéző: dr. Vajda Hajnalka
Tel.: (06-62) 681-682
Mell.: -

Tisztelt Ügyfelünk!

A Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2019. december 18-án érkezett, 35600/6146/2019. számon kiadott levelében javaslatot tett Hatóságunknak, hogy a FLÓRATOM Kft.-nek (a 72191/1993. számon kiadott, többször, legutóbb 35600/2218-18/2017.ált. számon módosított, 2022. június 30. napjáig érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján) a Gyálai-Holt-Tisza Fehérparti átjáró alatti termál csurgalékvíz bevezetésével kapcsolatos önellenőrzési eredményeire, valamint a hatósági mintavétel laboratóriumi eredményeire tekintettel részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére és felülvizsgálati dokumentáció benyújtására kötelezze az FLÓRATOM Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 104. § (3) bekezdés alapján a hivatalbóli eljárás megindításáról az ismert ügyfelet a hatóság értesíti.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 104. § (3) bekezdés alapján a hivatalbóli eljárás megindításáról az ismert ügyfelet a hatóság értesíti.

Az ügy tárgya: a FLÓRATOM Kft. önellenőrzési eredményeire, valamint a hatósági mintavétel laboratóriumi eredményeire tekintettel részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére és felülvizsgálati dokumentáció benyújtására kötelezés

Az ügy iktatási száma: CS-06/Z01/05438-1/2019.

Az eljárás megindításának napja: 2019. december 18.

Az ügyintézési határidő kezdetének napja: 2019. december 19.

Az ügyintézési határidő: az Ákr. 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint hatvan nap.

Az Ákr. 50. § (5) bekezdés a) pontja alapján az ügyintézési határidőbe nem számít be az eljárás felfüggesztésének és szünetelésének időtartama.

Tájékoztatatom, hogy az Ákr. 5. § (1) bekezdése alapján az ügyfél az eljárás során bármikor nyilatkozatot, észrevételt tehet. Az Ákr. 33. § (1) bekezdése szerint az ügyfél az eljárás bármely szakaszában és annak befejezését követően is betekinthet az eljárás során keletkezett iratba.

Az Ákr. 26. §-a alapján az alábbi módon tarthatja a kapcsolatot hatóságunkkal:

(1) A hatóság írásban, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvényben (a továbbiakban: Eüsztv.) meghatározott elektronikus úton (a továbbiakban együtt: írásban), vagy személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikus úton (a továbbiakban együtt: szóban) tart kapcsolatot az ügyféllel és az eljárásban résztvevőkkel.

(2) Ha törvény másként nem rendelkezik, a kapcsolattartás formáját a hatóság tájékoztatása alapján az ügyfél választja meg. Az ügyfél a választott kapcsolattartási módról más - a hatóságnál rendelkezésre álló - módra áttérhet.

(3) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén a hatóság választja meg a kapcsolattartás módját.

Szeged, 2019. december 19.

Tisztelettel:

Dr. Holubán Csilla
járási hivatalvezető nevében és megaláztatásából:

Dr. Mader Balázs
osztályvezető

Kapja: 1. Címzett
2. Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület *molnariren7@gmail.com elektronikus úton*
3. Irattár

HKP *ku*

6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11., 6701 Szeged, Pf. 1048, Telefon: (06-62) 680-165 E-mail: kfto@csongrad.gov.hu

XX

20. Kérelem Botka László polgármesterhez, 2020. I. 4.

„Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület

**Tárgy: Tájékoztató,
lakossági kérelem**

**Dr. Botka László
Szeged város polgármestere
részére**

Tisztelt Polgármester úr!

A Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület elnökeként a gyálaréti lakosok képviselőjében, szeretném tájékoztatni Önt a Gyálai Holt-Tisza jelenleg is fennálló környezetszennyezéséről, mely azután vált ismertté hogy egyesületünk a katasztrófavédelemtől, 2019. október 08-án, közérdekű adatigénylés keretében kikérte a Flóratom Kft-nek a Holt-Tiszába ömlő termálvizének kémiai összetevőit.

Miután megkaptuk a kért adatsort elsősorban a magas fenolindex tartalom miatt, most már közérdekű bejelentést tettünk környezetszennyezés miatt. A Katasztrófavédelem hatósági mintavételt kezdeményezett és intézkedett. Levélben, /száma:35600/6146/2019./ javaslatot tett a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatalának, hogy kötelezzék részleges környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére a Flóratom Kft-t.

Igen ez látszólag nagyon helyes és megnyugtató lenne, ha tovább tanulmányozva és környezetvédelmi szakemberekkel, biológusokkal és vegyészekkel is véleményeztetve a kapott adatokat, nem vált volna egyértelművé, sőt bizonyítottá, hogy a kft a termálvízzel együtt tisztítatlan szennyvizet enged a mai napig is a Gyálai Holt-Tiszába. Mindezt teheti, hiszen érvényes engedéllyel rendelkezik 2022. június 30. napjáig, engedélyének száma 72191/1993.utolsó érvényesítés 35600/2218-18/2017.

A Katasztrófavédelem engedélye és az ATIVIZIG befogadó nyilatkozata alapján ehhez joga van.

Hogyan történhet ez meg, hiszen ez az a hatóság, akinek védenie kellene a holtág tisztaságát!

Egyesületünk, egy esetleges ügyszségi eljárás megindításához, 5 évre visszamenőleg ismételt közérdekű adatigényléssel fordult a Katasztrófavédelemhez. Szeretnénk látni az akkreditált laboratóriumi vizsgálat anyagát, ennek jegyzőkönyvét és az önellenőrzési adatlapot, a beengedett víz TEAOR besorolását.

Ugyanez a hatóság, arra készül, hogy C típusú veszélyes iszapot a valaha volt Gyálai szeméttelen kezeljen lakóházak közvetlen közelében.

Levelemhez mellékelek erről a szeméttelpről fotókat, melyek egy kivételével megjelentek a Délmagyarban is. Az egyik képen jól látható, mennyi teherautó szállította a valamikor csaknem 10 méter mély és hatalmas kiterjedésű agyaggödör feltöltésére a szemetet. hrsz:0166/1.

Itt, az agyaggödör helyén 1970-ig szőlő és gyümölcsös kertek virágoztak. Az első ajándék, amit Szeged városától kaptunk ez az agyaggödör volt. A Tiszai árvíz után ebből erősítették meg a töltést és Tarján-telep építéséhez is ezt használták. **Ide iszapkezelést ép eszű ember nem tervez!**

A szeméttelen rekultivációja igen kezdetleges, kb. 30 cm, de legfeljebb fél méter földréteg fedí. Itt 10 éve egyetlen bokor vagy fa nem nőtt. Tele van mindenféle veszélyes anyaggal, üzemek vegyszereit is hozták ide, de van bútor, dögtemetőnek is használták, rozsdás járművek, akkumulátorok, és mint a képen látható a hadsereg is a beszállítók közt volt.

Az akkori szeméttelen és a mellette épült veszélyes hulladéktelep, hrsz:0164/1, népies nevén sz@r gyár a lakossági felháborodás miatt megszűnt, de azóta is érzékenyen figyelünk minden változásra a környékünkön. Nem véletlenül került bele egyesületünk alapszabályába közvetlen környezetünk, így a Holt-Tisza védelme is.

Az sem véletlen hogy megrendült a bizalmunk a hatóságokban.

Nem szeretnénk és nem is engedhetjük meg, hogy településünkön, a Holt-Tisza Gyálarét felöli, medrében veszélyes iszapot kezeljenek.

Ekkora szennyezéshez, mely ismételt hangsúlyozom hatósági engedéllyel történt régen és most is, elképzelhető hogy több pénzre lesz szükség, de az anyagiakért nem lehet az itt élőket egészségkárosodásnak kitenni.

Elképzelhető az is hogy az esetleges felelősségre vonás miatt a hatóságok tartottak és tartanak a teljes kár való megnevezésétől.

Egyesületünk Gyálarét lakossága nevében a polgármester úr és a város vezetőségének segítségét kéri ahhoz, hogy a hatóságok, felelős döntéseket hozzanak, velünk, lakosokkal teljes egyetértésben!

Mi gyálaréti lakosok szükségesnek érezzük, hogy a Gyálai Holt-Tisza rehabilitációjának hamarosan elkezdődő hatósági eljárásában, a polgármester úr képviselje az itt élő lakosságot, nyújtson segítséget a Holt-Tisza mentén élőknek.

Ne engedje, hogy ismételt környezet rombolás következzen be néhány tíz, esetleg száz méterrel távolabb a mostani szennyezéstől!

Tisztelettel és köszönettel

a Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület és Gyálarét lakossága nevében

Molnár Zoltánné
egyesületi elnök”

RM (Rigó Mihály, aki a probléma-lista szerkesztője, aktualizálója) magánvéleménye, mely bármely laikus szegedi polgárnak is eszébe juthat, ha elolvassa az anyagot:

érdemi döntés várható a holt ágat szennyező Szegedtől, aki teljesen nyilvánvalóan ellenérdekel? Miért vállalna anyagi terhet önként, ha erre semmi sem kényszeríti rá?

Ha a jog kimarad, akkor marad az évtizedek óta jelen lévő tesze-toszaság, újabb és még újabb vizsgálati anyagok értelmetlen sora.

El kell érni, hogy sem a folyóban, sem Gyálarét közelében ne maradjon szennyezés, tehát vigyék el azt a település 10-15 km-es körzetéből.

A bűneset, a szennyezés ténye egyértelmű.

Egyértelmű a szennyezés súlyossága is.

Egyértelmű a szennyezők listája is.

Talán meghatározhatók a szennyezők szennyezési arányai is.

Az alapelv: fizessen a szennyező! Miért fizet az adófizetők pénzéből az Állam?

Megfontolandónak tartom a jogi útra terelést.

Mivel Gyálarétnek nincs pénze rendes jogász felfogadására, meg kellene tudni a hazai környezetvédelmi szervezetektől, hogy el tudnák-e látni a jogi képviselőt.

Ma van egy téves, hibás költségbeclés, mely láthatóan nem elegendő a rendes megoldásra! Fennáll annak veszélye, hogy a beavatkozás tartalmát ehhez a pénzhez visszabutítják! Azaz: csinálnak is valamit, meg nem is! Maszatolás megy tovább. Ez megengedhetetlen. El kell ismertetni a költségbeclés hitvány voltát és új költségvetést kell készíteni, mely mindenfajta szemét, szennyezés elszállítását költségelni.

XX

21. Kormányhivatali tájékoztató, 2020. I. 21.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
SZEGEDI JÁRÁSI HIVATALA
HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY 2.
KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI OSZTÁLY

Molnár Zoltánné elnök asszony
részére

Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület

Szeged
Koszorú utca 35.
6757

KTO-azonosító: 117329-6-6/2020.
Iktatószám: CS-06/Z01/00014-7/2020.

Tárgy: tájékoztatás
Ügyintéző: dr. Vajda Hajnalka
Tel.: (06-62) 681-682

Tisztelt Elnök Asszony!

A 2020. január 3. napján érkezett iratbetekintési kérelmére az alábbiakról tájékoztatom:

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság megbízásából az Adept Enviro Kft. képviselőjében Sinka Tibor 2019. december 31-én a Gyálai-Holt-Tisza területén történt környezetszennyezés kármentesítésére vonatkozó tényfeltárási záródokumentációt nyújtott be hatóságomhoz jóváhagyásra.

A dokumentáció elérhetősége:

[https://filr.kh.gov.hu/ssf/s/readFile/share/66518/-](https://filr.kh.gov.hu/ssf/s/readFile/share/66518/-7078632053630575148/publicLink/117329-6-1.zip)

[7078632053630575148/publicLink/117329-6-1.zip](https://filr.kh.gov.hu/ssf/s/readFile/share/66518/-7078632053630575148/publicLink/117329-6-1.zip)

közigazgatási hatósági ügyek kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló 309/2017. (X. 27.)

6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11., 6701 Szeged, Pf. 1048, Telefon: (06-62) 680-185 E-mail: kfo@csongrad.gov.hu

2

Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének és 1. mellékletének 11. pontja értelmében nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy.

Tájékoztatom, hogy az eljárás lezárásának objektív határnapja 2020. január 21.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását!

Szeged, 2020. január 6.

Tisztelettel:

Dr. Holubán Csilla
járási hivatalvezető nevében és megbízásából:

Dr. Mader Balázs
osztályvezető

XX

22. Szegeder 2020. I. 21.

„Százával pusztultak el halak a gyálai Holt-Tiszában”

„Azonnali intézkedés megtételére kérik a Katasztrófavédelmet a Gyálai Holt-Tiszában, a Varsa utca és a Kisvasút régi töltése közti részen a Klebelsberg-telepi lakosok által észlelt nagyarányú halpusztulás ügyében a helyiek.”

„Az ügyel kapcsolatban kerestük mind a Katasztrófavédelmet, mind a szegedi önkormányzatot. Amint választ kapunk, frissítjük a cikket.”

<http://szegeder.hu/szazaval-pusztultak-el-halak-a-gyalai-holt-tiszaban/>

XX

23. Kormányhivatali tájékoztató hibás adatközlésről és javításáról, 2020. I. 8.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
SZEGEDI JÁRÁSI HIVATALA
HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY 2.
KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI OSZTÁLY

¶
Molnár Zoltánné elnök asszony
részére
¶
Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület
¶
Szeged
Koszorú utca 35.
☎ 6737

¶
KTO-azonosító: 117329-6-12/2020.
Iktatószám: CS-06/Z01/00014-13/2020.
Tárgy: tájékoztatás
Ügyintéző: dr. Vajda Hajnalka
Tel.: (06-62) 681-682
□

¶
¶
Tisztelt Elnök Asszony!

¶
Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (6720 Szeged, Stefánia 4.) megbízásából az Adept Enviro Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 70.) képviselőjében Sinka Tibor 2020. január 7-én tájékoztatta hatóságomat, hogy a Gyálai-Holt-Tisza területén történt környezetszennyezés kármentesítésére vonatkozó tényfeltárási záródokumentáció elfogadására irányuló eljárásban 2019. december 31. napján benyújtott dokumentáció törzsszövegének utólagos ellenőrzése során hiányosságokat és hibákat találtak.

¶
A Kft. önkéntes hiánypótlás keretében javított (1.1 verziószámú) törzsszöveget nyújtott be. 2020. január 7-én hatóságom részére, ugyanakkor kéri, hogy az eredeti (1.0 verziószámú) törzsdokumentumot hagyjuk figyelmen kívül azzal, hogy az **eredetileg benyújtott 27 db melléklet és 7 db függelék változatlan maradt.**¶

¶
Az új törzsdokumentáció elérhetősége: ¶

6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11., 6701 Szeged, Pf. 1048, Telefon: (06-62) 680-165 E-mail: ktfo@csongrad.gov.hu¶

<https://filr.kh.gov.hu/ssf/s/readFile/share/66629/-7076559073581362166/publicLink/117329-6-13.zip>¶

¶
Tájékoztatom, hogy az eljárás lezárásának objektív határnapja **2020. január 21.** ¶

¶
Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását!¶

¶
Szeged, 2020. január 8.¶

Tisztelettel:¶

→ →
Dr. Holubán Csilla ¶
járási hivatalvezető nevében és megbízásából:¶

¶
¶

→ →
Dr. Madar Balázs¶

XX

24. Gyálaréti vélemény a vizsgálati anyagról a Kormányhivatalnak, 2020. I. 19.

Csongrád Megyei Kormányhivatal
Szegedi Járási Hivatala
Hatósági Főosztály 2.
Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály

Tárgy: Gyálai Holt-TiszaKármentesítése
KEHOP-3.3.0.-15-2019-00008
dokumentáció véleményezése

Szeged
Derkovits fasor 7-11.
6726

Tisztelt Kormányhivatal!

Köszönettel vettük és áttanulmányoztunk a részünkre megküldött, az **Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság** (6720 Szeged, Stefánia 4.) megbízásából az Adept Enviro Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 70.) által elkészített a Gyálai-Holt-Tisza területén történt környezetszennyezés kármentesítésére vonatkozó tényfeltárási záródokumentációt.

A tényfeltárást a felső, III, Böge (Feketevíz, 15+630-18+660 cskm) területére és környezetére, továbbá a Fehérpart (12+874-15+630) érintettsége miatt annak területére és környezetére terjed ki.

„A Gyálai Holt-Tisza rekonstrukciója” című, KEHOP-1.3.0-15-2016-00016 azonosító számú projekt megvalósítására az Országos Vízügyi Főigazgatóság (1012 Budapest, Márvány utca 1/D, továbbiakban: OVF) és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (6724, Szeged, Stefánia 4.) továbbiakban: ATI VÍZIG) konzorciumot hozott létre, amelynek vezetője az OVF.

Az elkészült záródokumentáció részletesen bemutatja az érintett holtág jelenlegi állapotát, valamint felvázol egyfajta technológiai megoldást az érintett terület kármentesítésére és rehabilitációjára.

A Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület 2019. tavaszán értesült a rehabilitációs tervekről és az előirányzott kármentesítési elképzelésekről. Az egyesület mindig is messzemenőig támogatta a holtág rehabilitációját, de ellenezte és tiltakozott a rehabilitációs technológia során kitermelésre kerülő holtági iszap Szeged részét képező Gyálaréti, valamikori önálló falu köré történő kiterítése ellen. Az itt élők közül sokan emlékeznek még arra, hogyan és mi módon kezdődött a valamikori tiszta vízű holtági szakasz elszennyezése, mely cégek, üzemek vettek benne részt, és hogy jelenleg, utolsó, kitaró szennyezőként a **Flóratom Kft.-t** lehet megnevezni.

A Flóratom Kft. a kb. 1700 méteres mélységből kivett, magas fenol indexű (6mg/L) termálvizet, egyedi határérték engedély birtokában még most is szennyezi a holtágot. Amellett, hogy 1.) a fenol és származékai súlyos egészségkárosító tulajdonsággal bírnak, és nem engedhetné bele a belterületi nyitott holtágba, 2.) a kivett termálvizet vissza kellene sajtolnia a talajba, 3.) hogy évek óta tartanak a rehabilitáció előkészületi munkái, semmi jelét nem adta ez idáig annak, hogy változtatni kívánna a meglegházak fűtésére irányuló technológiáján.

Egyesületünk közérdekű adatigénylés keretében megkapta a Katasztrófavédelmi Hatóságtól a Flóratom Kft 2019.január 21-i soros önellenőrzési terve során beadott termál használt vízének, laboratóriumi vizsgálati anyagát.

Ez egyértelműen igazolja, hogy a cég jelenleg és feltehetően évek, év tizedek óta, tisztítatlan szennyvizet enged a Gyálai –Holt-Tiszába, engedéllyel és a az Ativízig befogadó nyilatkozatával.

Ennek a szennyezésnek a felderítése, megnevezése elmaradt.

Áttanulmányozva a záródokumentumot, az egyesület továbbra is tiltakozik a kitermelésre kerülő kotrási iszap belterületi lakóövezet közvetlen közelébe, valamint a megélhetést biztosító, mezőgazdasági művelés alatt álló földek köré történő deponálása ellen. Az egyesület minden, a rendelkezésére álló jogi eszközt ki fog használni annak érdekében, hogy a jelenleg is hatályban lévő környezetvédelmi előírások, elsősorban a (1000m), betartásra kerüljenek. Ha kell jogi lépéseket fogunk tenni annak megakadályozására, hogy a

záródokumentum által is nem elszennyeződött területnek megnevezett, de a deponálásra kijelölt és elszennyeződés elé néző területeken ne következessen be a deponálás, amely kiterjesztené a környezetszennyezés területét és mértékét. Továbbá aggályosnak tartjuk a rehabilitált meder ismételt, tiszta vízzel történő visszatöltését, mivel a mederben maradó szennyezett iszaptól történő visszaoldódás még évekig szennyezni fogja a holtág „tiszta” mondott vizét, lehetetlenné téve annak bármilyen használatát.

Észrevételeink és kifogásaink

1. Véleményünk szerint, a holtág Feketevíznek nevezett szakasza olyan nyílt szennyvízcsatornának tekinthető, amely lakott belterületi övezeten folyik keresztül, súlyosan szennyezett, benne az egészséget károsan befolyásoló fémek, félfémek, nehézfémek, szénhidrogén származékok, fenol származékok, mikrobiális szennyezés nagymértékben fordul elő. Ennek ellenére csak B típusú besorolást kapott.

Az iszap besorolása elengedhetetlenül fontos a kármentesítési technológia, valamint a kotrási iszap deponálása szempontjából, ezért ez a besorolás elfogadhatatlan.

2. A KEHOP-1.3.0-15-2016-00016 - „Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása” - Gyálai-Holt-Tisza rehabilitációja tárgyú projekt keretében tervezett beavatkozások környezeti hatástanulmányt a BIOAQUA PRO Kft. 2017.szeptemberében nyújtotta be. A jelenlegi záródokumentum forrásanyagként jelöli meg az említett dokumentumot, mérési adatokat idéz belőle. A BioAqua Pro Kft. által kiadott dokumentum azonban C típusú veszélyes hulladékként jelöli meg a. Az erre való hivatkozás kimaradt a záródokumentumból és figyelmen kívül hagyásra került a technológia kidolgozásakor is. Ez súlyos hiányossága a záródokumentumnak.

3. A dokumentum részletesen tárgyalja a Feketevíz vízében és iszapjában mért szennyezőanyagok-fémek, félfémek, nehézfémek, szénhidrogén származékok mennyiségét és mg/kg-ban megadott határértéktől való eltérését.

A megadott adatok azonban csak irányadóak és félrevezetőek lehetnek. Jobban értelmezhetővé válnak ezek a mérési eredmények és jobban demonstrálják a helyzet súlyosságát, ha a deponálásra kerülő mennyiségre vetítjük őket. A deponálásra kerülő Feketevíz szennyezett mederüledékének **össztérfogata 86 400m³, tömege 137 000 tonna (t).** Az egészséget súlyosan károsító szénhidrogén származékok és nehézfémek tömege a lakott terület közelében kiterítésre kerülő kotrási iszapban, átlagban a következők:

Szerves szennyező szénhidrogén komponensek keveréke esetén

TPH 415t

PAH 188 kg

Nehézfémek esetén

Arzén 411t

Bárium 0,6t

Kadmium 0,6t

Króm 20t

Réz 137t

Higany 0,3t

Nikkel 2,8t

Szelén 0,6t

Cink 411t

A számított mennyiségek megdöbbentőek! A megbetegedésekért ki fogja vállalni a felelősséget? Teljességgel érthetetlen, hogyan képzeltek a technológia kidolgozóit azt, hogy az ilyen összetételű kotrási iszap nem veszélyes hulladék, nem kell elszállítani, illetve a lakóövezetben, még az 1000m-es védőtávolságot is megsértve, minden óvintézkedés nélkül deponálható. Az előirányzott

3

bakteriális kezelés csak a szénhidrogén mentesítésre vonatkozik. A záródokumentáció súlyos hiányossága, hogy nem tesz említést a bakteriális szénhidrogén mentesítés után még mindig jelenlévő nehézfém szennyezettség sorsáról.

4. A felsorolt, az egészséget súlyosan károsító anyagok a szennyezett iszap kitermelésekor, deponálása, kezelése során, időben évekre elhúzódva terhelik a környezetet párolgásukkal, talajba történő szivárgásukkal, csurgalékvízként való viselkedésükkel és katasztrófa sújtotta övezetté változtatja a belterületi, lakott vidéket.

5. A felvázolt technológia nem tesz említést arról, a több száz tonna iszap bakteriológiai lebontása egyáltalán lehetséges-e és mennyi ideig fog tartani.

6. További aggodalomra ad okot a mikrobiológiai elemzés hiányos volta, mivel nem beszél a kolerát okozó *Vibrio cholerae*, a hastífuszt okozó *Salmonella typhi* jelenlétéről. Sem vírusokra (pl. hepatitisz), gombákra, sem parazitákra vonatkozó vizsgálati eredmények nem találhatók a dokumentumban.

7. Emellett szintén nem beszél a várható rovar – légy, szúnyog – invázióról, az általuk terjesztett fertőző betegségekről és az élősködők megjelenéséről.

8. A felvázolt technológia során a vízborítás alól kikerülő súlyosan szennyezett iszap kiporzása ilyen mennyiségnél nem akadályozható meg, és az előzőekben felsorolt szennyező anyagok, mikrobák a kiporzás útján szintén terhelni fogják hosszan, évekre elhúzódva a környéket.
9. A felvázolt technológia nem tesz említést arról, mi fog történni a Feketevíz szintén súlyosan szennyezett felszíni vizével.
10. A felvázolt bakteriológiai lebontás során szükséges az iszap locsolása és nedvesen tartása. Ezt a deponált iszaptól kipréselődő súlyosan szennyezett víz felhasználásával, visszalocsolással szándékoznak megoldani.
11. Komoly aggodalomra ad okot a rehabilitált mederszakaszba megtörtént élővíz visszaengedése. Mivel a szennyezett iszapot nem lehet maradéktalanul eltávolítani, a visszaoldódás még éveken keresztül észlelhető lesz. A daganatkockázati érték bevezetése fontos dolog, de, mint ahogy a Flóratom Kft. esetében is egyéni határértéket engedélyeztek a fenol index esetében (6mg/L), jelentősen megemelve a törvényileg meghatározott határértéket (1mg/L), mi a biztosíték arra, hogy valós adatközlés lesz. A daganatkockázati érték megállapítása nem lesz visszatartó erő. A tiszta vízűnek látszó rehabilitált holtág még évekig veszélyes lesz a kioldódás miatt. Erre vonatkozó számítások hiányoznak a záródokumentumból.
12. A Tisza folyó hatása a talajvízre fejezet komoly átgondolást igényel. Az itt élők tapasztalata szerint a Tisza vízszintjének emelkedésével egyenes arányban emelkedik a talajvíz, amely belvízként komoly gondokat okoz az itt élőknek minden évben. Ez vonatkozik a csapadékos időjárás okozta belvízre is.

2002.02.hó Gyálarét Deli Károly u

2017.április hó Lúdvár felé...

1999. tavasza Gyálarét Miklós u.

4

Az általunk ismert vízügyi szakember véleménye:

*„Ami lényeges, hogy a Duna-Tisza közti homokhátság vízvásztó vonalától keletre eső területre le hulló csapadék (legmagasabb pont kb. Bf.130 m) hatással van, mint a Tisza jobb parti, mint a bal parti feláramlási zónákra, azaz a Bf. 100 m alatti területekre, mely természetesen bennünket Gyálarétiakat érint. A talajvíz emelkedését természetesen a helyben lehullott csapadék is befolyásolja. A sokéves átlag mennyisége 535 mm, de esetenként a 800-1000 mm is lehullott már. Ekkor a gyálaréti talajvíz szintje a talajfelszíntől 30 cm-re volt (1999-2000)
A Homokhátságra leeső nagy mennyiségű csapadék a közlekedő edényekre alapozottan óriási hatással van a mi térségünkben a talajvíz feláramlására.*

13. Súlyos hiányossága a záródokumentumnak, hogy nem tesz említést a veszélyes iszapkezelők mellett lévő értékes, magas aranykorona értékű termőföldek sorsáról. A gazdálkodással foglalkozó termőföld tulajdonosok nem kaptak semmiféle értesítést a várható munkálatokról és azok hatásáról. Valamennyi lokálpatrióta gyálaréti lakos büszke az országzerte híres Farkas-féle fűszerpaprikára! **Mellékeljük a tulajdonos nyilatkozatát.**

Alulírott Farkas András őstermelőként már több évtizede mezőgazdasági művelést folytatok a

Gyálarét környéki földeken, ahogyan még sok gyálaréti gazdatársam. A hatósági eljárás tárgyát képező veszélyes, szennyező anyagok aktívan művelt mezőgazdasági területekhez ilyen közel történő elhelyezése rendkívüli kockázattal jár, sőt fennáll annak veszélye, hogy földeink a szennyezettség miatt mezőgazdasági művelésre teljesen alkalmatlanná válnak. A veszélyes anyagok talajba szivárgása miatt az öntözés is teljesen lehetetlenné válik, ami az időjárás jelentős változása miatt elengedhetetlen a rentábilis termelés érdekében. Termőföldjeink beszennyezésével sok mezőgazdaságból élő gyálaréti család megélhetése lehetetlenülne el.

Amennyiben a szennyező anyagok kárt okoznak, és a családjaink megélhetését veszélyezteti jogos igényünket természetesen bírói úton érvényesíteni fogjuk. A fent leírtakra tekintettel sok gazdatársammal együtt kérjük, hogy ne engedélyezzék veszélyes anyagok aktívan művelt mezőgazdasági területekhez ilyen közel történő elhelyezését.

14. Súlyos hibának tartjuk az említett forrásmunka használatát.
Kármentesítési technológiák, Kármentesítési Kézikönyv 4. kötet.
Környezetvédelmi Minisztérium 2001.
Azóta már megjelent az 5. kötet. és 2010-ben megszűnt a Környezetvédelmi Minisztérium is. 19 éves anyagot használnak egy ilyen jelentős, kiemelt beruházásnál?
15. Az egyesület ragaszkodik a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet előírásainak betartásához, mely alapján ekkora mennyiség kezelése esetén egységes környezethasználati engedélyezési eljárást (IPPC) kell lefolytatni, melynek része a környezeti állapot teljes felmérése, azaz a teljes vegetációs időszakot fel kell térképezni, amely jellegéből adódóan egy évet ölel fel. Az eljárás során közmeghallgatásokat kell tartani, ahol a lakosság is kifejtheti véleményét a tervezett tevékenységgel szemben!
16. **TILTAKOZUNK a teljes hatásterület kármentesítés területté nyilvánítása ellen, hiszen annak részét képezné az iszapkezelés területe is! Ebben az esetben az iszap nem hagyná el a kármentesítés területét (összesített ingatlanhatárát), így nem vonatkozna rá a hulladékká válás kritériuma, azaz a 219/2004 (VII. 21.) Korm. rendelet hatálya.**
17. Kifogásoljuk továbbá, hogy az Adept Enviro szerződésében a műszaki ellenőr a fővállalkozó (az Adept Enviro) alvállalkozója. Ez olyan összeférhetetlenség, ami miatt a Megbízónak kötelessége lenne a szerződéstől való elállás és új tender kiírása.
18. A "pilot projekt" egész koncepciója elfogadhatatlan. Nem megengedhető ugyanis, hogy a lakóhelyek közelében veszélyes anyagokkal kísérletezzenek. Kérdés továbbá, hogy mi történik azokkal a beállításokkal, amelyek kezelése nem hatékony, vagy pláne azzal, amelyiket eleve nem akartak kezelni, mert meghagyták volna "összehasonlítónak". Azokból zavartalanul fújna a szél a nehézfémeket, a rákkeltő nehéz szénhidrogéneket és a baktériumokat a települések háza felé. Valójában az ilyen kísérletekre nincs is szükség, mivel a szakmában rengeteg tapasztalat halmozódott fel arra nézve, hogy ilyen problémákat hogyan lehet kezelni.
19. tanulmány egyik súlyos hiányossága, hogy nem foglalkozik érdemben az iszapkiemelés és közeli területen való mikrobiális ártalmatlanítás lehetőségén kívül semmi mással.
Így a terület feltöltéssel való lezárását és növényes beültetéssel való biztonságossá tételét, mint a probléma lehetséges megoldását néhány felszínes, és kevésbé szakszerű mondattal intézi el, nem véve tudomást arról, hogy
 - egy ilyen megoldásnál nem lenne sürgető időfaktor;
 - nem lenne lényeges szempont, hogy mennyire gyorsan lennének képesek a mikrobák a szennyeződés elbontására;
 - teljesen figyelmen kívül hagyja, hogy a növények gyökérzete körül komplex és magas biológiai aktivitású életközösség alakul ki, melyben a szabadon élő mikrobák mellett jelentős szerepet játszanak a növényekkel együtt élő fonális gombák is;
 - a növények gyökérzete jelentős kapcsolatot és tápanyagszállítást biztosít a felszín felől, ami segíti az aktív talajéletet;

- a talajmegújító mezőgazdaságban már jól ismert takarónövények kifejezetten gyorsan (néhány év alatt) biztosítani tudják 50-150cm mélységig egy humuszos, élő, szerves anyagokat aktívan lebontó talaj kialakulását

Mindezeket figyelem bevéve, a Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület a lakosság támogatásával együtt elutasítja a záródokumentumot és továbbra sem ért egyet, sőt tiltakozik a rehabilitáció illetően módja ellen.

Ugyanakkor sajnálattal jegyezzük meg, egészségünk, megélhetésünk megvédése érdekében jogi lépéseket leszünk kénytelenek tenni, amennyiben nem sikerül változást elérnünk a tiltakozásunkkal.

Arra kérjük a tisztelt Kormányhivatalt és személyesen az osztályvezető urat, ne engedélyezzék a rehabilitációnak ezt a módját és kötelezzék a projekt vezetőit annak jelentős újragondolására.

2020.január 19.

Tisztelettel

Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület

Molnár Zoltánné
+36 30 561 2729

XX

25. Kormányhivatali határozat, 2020. I. 21.

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL
SZEGEDI JÁRÁSI HIVATALA

KTO-azonosító: 117329-6-20/2020.
Ügyiratszám: CS-06/Z01/00014-24/2020.
Ügyintéző: dr. Vajda Hajnalka
Kissné Nagy Ildikó
Kávai Andrea
Gál Norbert
Tel.: +36 (62) 681-682

Tárgy: ATIVIZIG, Szeged,
kármentesítés, tényfeltárási
záródokumentáció elfogadása,
kötelezés
Hiv. szám: -
Melléklet: -

H A T Á R O Z A T

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (6720 Szeged, Stefánia 4.) megbízásából az Adept Enviro Kft. által 2019. december 31-én benyújtott - a Gyálai-Holt-Tisza területén feltárt környezetszennyezéshez kapcsolódó kármentesítésére vonatkozó

tényfeltárási záródokumentációt elfogadom, elrendelem a kármentesítési monitoring folytatását, továbbá a beavatkozási terv elkészítését és benyújtását hatóságunkra

a következők szerint:

A megállapított (D) kármentesítési célállapot határértékek:

Kockázatos anyag	(D) kármentesítési célállapot határérték mederüledékre (mg/kg)	(D) kármentesítési célállapot határérték földtani közegre (mg/kg)
Arzén (As)	255,00	
Bárium (Ba)	2 600,00	
Cink (Zn)	3 500,00	
Ezüst (Ag)	83,20	
Higany (Hg)	13,30	
Kadmium (Cd)	9,49	
Króm (Cr)	476,00	
Nikkel (Ni)	2 120,00	
Ólom (Pb)	3 430,00	
Réz (Cu)	6 139,00	
Szelen (Se)	10,40	
Poliaromás szénhidrogének (PAH)	0,90	
Alifás szénhidrogének (TPH)	250,00	1860,00

Előírások:

1. A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést és kizárja a környezetkárosítást.
2. A tevékenységet a földtani közeg veszélyeztetését, károsodását kizáró módon kell végezni a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével.
3. A tevékenység nem eredményezhet kedvezőtlenebb állapotot, mint amit a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéke, vagy az annál magasabb (Ab) bizonyított háttér-koncentráció, illetve kármentesítés esetében a (D) kármentesítési célállapot határérték jellemez.
4. A földtani közeg jó minőségi állapotának biztosítása érdekében, a tevékenység végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak műszaki védelemmel folytatható.
5. A területhasználat változása esetén ismételt kockázatfelmérést kell végezni az új területhasználatok figyelembe vételével. A korlátlan területhasználat feltétele a felszín alatti közegek (B) szennyezettségi határértékkel jellemezhető, vagy annál kedvezőbb állapota.
6. A kármentesítés során észlelt bármilyen rendkívüli eseményt azonnal jelenteni kell a környezetvédelmi hatóság felé.
7. Az engedélyes köteles a következőkben beállt változásokat, azok bekövetkezését követő 15 napon belül bejelenteni a környezetvédelmi hatóság részére:
 - a tevékenység folytatójának változása;
 - a tevékenység helyének változása;
 - a tevékenység folytatásának módjában bekövetkező, a földtani közegre gyakorolt hatás szempontjából lényeges változás;
 - a tevékenység mennyiségi jellemzőiben, folytatásának körülményeiben bekövetkező, a földtani közegre gyakorolt hatás szempontjából lényeges változás;
 - az engedélyben meghatározott kibocsátási paramétereket meghaladó kibocsátás;
 - a földtani közeg állapotában tapasztalható
 - trendszerű, egyirányú változás,
 - ugrásszerű változás,
 - új szennyező anyag által okozott szennyezettség észlelése,
 - más - az ismerten kívüli - környezeti elem szennyezettségének észlelése;
 - a környezetvédelmi megelőző intézkedések (monitoring) engedélyben foglalt feltételektől való lényeges eltérése, a változás hatása az engedély szerinti egyéb feltételekre;
 - a területen folytatott tevékenység jellegének, illetve a terület használatának megváltozása.

2

8. Az érintett területen - a vízügyi hatóság jelen határozat részét képező szakhatósági állásfoglalása alapján - kármentesítési monitoring tevékenységet kell folytatni.
9. A szennyezett területek, szennyezőforrások, kármentesítések országos számbavételét szolgáló adatszolgáltatás részeként a B2 (Tényfeltárás utáni adatok adatlapja) jelű adatlapot elektronikus úton be kell nyújtani hatóságunkra a FAVI Kármentesítési információs alrendszerén (FAVI-KÁRINFO) keresztül.

Határidő: 2020. február 20.

10. Az éves kármentesítési monitoring jelentést (mintavételezés jegyzőkönyvei, vizsgálati eredmények laboratóriumi jegyzőkönyvei, állapotértékelő szakvélemény) **negyedévente, azaz minden negyedévet követő hónap 30. napjáig** kérjük a környezetvédelmi hatóság részére eljuttatni. Az adatszolgáltatást a környezetvédelmi hatóság részére a „Monitoring információs rendszer, környezethasználati monitoring” megnevezésű adatlapon is be kell nyújtani hatóságunkra elektronikus úton a FAVI Monitoring információs alrendszerén keresztül.

11. A medertüledék bármínemű kezelése (pilot teszt, tényleges beavatkozás) esetén, akár helyben, akár kitermelést követően kerül rá sor, a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet által meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő beavatkozási tervet kell hatóságunkra benyújtani a konkrét helyszín, technológia, környezeti hatások ismertetésével.
12. A beavatkozási tervet a területen detektált (D) kármentesítési célállapot határérték feletti szennyeződés (TPH, PAH) felszámolása céljából kell kidolgozni.
13. A medertüledék bármínemű kezelését (pilot teszt, tényleges beavatkozás) megelőzően a magas fém- és félfém-szennyezettséget mutató gócpontokat el kell távolítani, az így kitermelt szennyezett iszapról, mint veszélyes hulladékról kell gondoskodni, illetve a beavatkozási tervben meg kell vizsgálni a kezelés különböző lehetőségeit (pl. fitoremediáció). A medertüledék TPH és PAH szennyezettségének kezelése (pilot teszt, tényleges beavatkozás) ezt követően kezdhető meg.
14. Azt az iszaphulladékot, amely a fém- és félfém tartalom miatt minősül veszélyes hulladéknak, tilos a többi iszaphulladékkal, más hulladékkal, illetve anyaggal összekeverni, hígítani a szennyezőanyag koncentrációjának csökkentése érdekében.
15. A beavatkozási tervben – a kötelező tartalmi elemeken felül – be kell mutatni, ismertetni kell a következőket:
 - a) a kizárólag fém- és félfém tartalom miatt veszélyes hulladéknak minősülő pontszerűen szennyezett iszap horizontális és vertikális területi elhelyezkedéseit, az onnan kitermelendő iszaphulladék mennyiségeit és azok kezelésére, esetleg átadására vonatkozó részletes terveket;
 - b) a kizárólag TPH és PAH szennyezett iszap horizontális és vertikális területi elhelyezkedéseit, mennyiségeit és azok kezelésére vonatkozó részletes terveket;
 - c) a határérték alatti TPH, PAH, fém- és félfém tartalmú iszap horizontális és vertikális területi elhelyezkedéseit, mennyiségeit, és azok kezelésére vonatkozó részletes terveket;
 - d) átnézeti helyszínrajzon egymástól lehatárolva kell ábrázolni az eltérő kezeléseket igénylő iszapokat az alábbi bontás szerint:
 - i. kizárólag fém és félfém-tartalom miatt helyben kezelésre, esetleg átadásra kerülő veszélyes hulladéknak minősülő pontszerűen szennyezett iszaphulladék;
 - ii. kizárólag TPH és PAH szennyezettségű, kezelésre kerülő iszap;
 - iii. a határérték alatti TPH, PAH, fém- és félfém tartalmú iszap.
 - e) a benyújtandó beavatkozási tervdokumentációnak levegőtisztaság-védelmi tervfejezetet kell tartalmaznia, amely vizsgálja a tervezett tevékenységek várható légszennyező hatásait. A fejezetben ismertetni kell a kibocsátott légszennyező anyagokat, azok mennyiségét, hatásterületét, továbbá igazolni szükséges a kibocsátások vonatkozó jogszabályoknak (különösen az egészségügyi határértékeknek) történő megfelelését. A dokumentációban a tervezett tevékenységek bűzhatását is vizsgálni szükséges, továbbá igazolni kell, hogy az nem okoz lakosságot zavaró bűzhatást;

- t) zajvédelmi tervfejezetet kérünk a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerint. Meg kell adni a zajforrások helyét, zajteljesítményét, meg kell határozni a környező védendő épületek zajterhelését és a létesítmény zajvédelmi hatásterületét. Ki kell térni a szállítás okozta zajterhelésre és annak hatására is.
 - g) a Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesület 2020. január 20-án beérkezett véleményében foglalt valamennyi kérdésre, felvetésre kérjük részletes, konkrét válaszok kidolgozását és benyújtását.
16. A pilot projekthez a magasabb TPH és PAH szennyezettséget mutató iszap használandó fel.
17. A víztestben és a parti sávban elhelyezésre nem kerülő kotrási meddőt, iszapot mint hulladékot (veszélyes vagy nem veszélyes hulladékként) kell kezelni a szükséges hulladékgazdálkodási engedély birtokában.
18. A kitermelt iszap, mint hulladék kezeléséhez, elhelyezéséhez (pilot projekt, illetve további beavatkozás) hulladékgazdálkodásra vonatkozó engedély iránti kérelmet kell benyújtani a hatályos jogszabály szerinti tartalommal.
19. A kitermelt iszap, mint hulladék esetében meg kell határozni a kezelés, elhelyezés során (pilot projekt, illetve további beavatkozás) kezelni kívánt hulladék jellegét, mennyiségét, és a kezelést be kell sorolni a hatályos jogszabályok szerint.
20. A benyújtandó hulladékgazdálkodási engedély iránti kérelemnek a jogszabályban előírt tartalom felül tartalmaznia kell a következőket is:
- a. a kérelemnek ki kell terjednie a kezelni kívánt iszaphulladék mellett a felhasználásra kerülő trágya hulladékára is;
 - b. a kezelő- és elhelyezőterek tulajdonosainak írásbeli hozzájárulása szükséges a tervezett hulladékgazdálkodási tevékenységekhez;

4

- c. amennyiben a Szeged-Gyálaréti lerakón akarnak kezelést végezni (akár a pilot projekt keretében), a benyújtásra kerülő kérelemben a kezelőtérrel kapcsolatban statikai vizsgálatot kell igazolni, hogy azon biztonsággal kialakítható a tervezett kezelőtér;
- d. a kezelőtér rétegrendjében a felső stabilizált kezelőfelület kialakítása nem történhet szennyező anyagot tartalmazó kotrási meddővel; a kérelemnek ennek eredetére és mennyiségére is ki kell térnie;
- a. a benyújtandó tervdokumentációnak levegőtisztaság-védelmi tervfejezetet kell tartalmaznia, amely vizsgálja a tervezett tevékenységek várható légszennyező hatásait. A fejezetben ismertetni kell a kibocsátott légszennyező anyagokat, azok mennyiségét, hatásterületét, továbbá igazolni szükséges a kibocsátások vonatkozó jogszabályoknak (különösen az egészségügyi határértékeknek) történő megfelelést. A dokumentációban a tervezett tevékenységek bűzhatását is vizsgálni szükséges, továbbá igazolni kell, hogy az nem okoz lakosságot zavaró bűzhatást;
- b. zajvédelmi tervfejezetet kell kidolgozni a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerint. Meg kell adni a zajforrások helyét, zajteljesítményét, meg kell határozni a környező védendő épületek zajterhelését és a létesítmény zajvédelmi hatásterületét. Ki kell térni a szállítás okozta zajterhelésre és annak hatására is.

Szakkérdések vizsgálata:

1. *környezet-egészségügyi szakkérdésre, így különösen a felszín alatti ivóvíz-, ásványvíz- és gyógyvízkészlet minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények vizsgálatára kiterjedően:*
 - Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (székhelye: 6720 Szeged, Stefánia 4.) megbízásából az Adept Enviro Kft (1117 Budapest, Budafoki út 70.) által benyújtott az Szeged Gyálai-Holt-Tisza területén történt környezetszennyezés kármentesítésre vonatkozó tényfeltárási záródokumentáció közegészségügyi szakmai álláspontom szerint megfelelő.

2. *növény- és talajvédelmi szakkérdésre, így különösen a termőföldre gyakorolt hatások vizsgálatára kiterjedően:*
 - A talajvédelmi hatóság a tényfeltárási záródokumentáció elfogadásához hozzájárul.
 - A későbbi, beavatkozási terv elfogadására vonatkozó környezetvédelmi eljárásba a talajvédelmi hatóságot be kell vonni.
 - A beavatkozási terv készítésénél, a kármentesítés tervezésénél és megvalósításánál az érintett és a környező termőföldeken a talajvédő gazdálkodás feltételeit biztosítani kell.
 - A kivitelezés és üzemeltetés során biztosítani kell, hogy a környezeti hatások az érintett és a környező termőföldek minőségében, továbbá a vizekben kárt ne okozzanak.
 - Amennyiben a potenciális kármentesítési helyszínek közül termőföldként nyilvántartott terület kerül kiválasztásra, ott a kármentesítés megvalósítása során a beruházó köteles gondoskodni a humuszos termőréteg megmentéséről és hasznosításáról. A humuszos termőréteg letermelésével, megmentésével, hasznosításával, továbbá a terület helyreállításával kapcsolatos munkálatokat a beruházás engedélyezése céljából készített terveknek tartalmaznia kell.
 - Termőföldön hulladékot lerakni, tárolni tilos.
 - Az 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet alapján nyersiszap, valamint a kezeletlen települési folyékony hulladék vagy más kezeletlen iszap a mezőgazdaságban nem használható fel.
 - A kotrási iszap, szennyvíziszap vagy más, nem mezőgazdasági eredetű, nem veszélyes hulladék termőföldön történő felhasználásához a talajvédelmi hatóság engedélye szükséges. Azonban a mederiszap toxikus nehézfém, fém és félfém tartalma okán az iszap termőföldön történő felhasználása még a biodegradációs kezelés után is korlátolt.

A szakhatóság állásfoglalása:

Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály 35600/84/2020.ált. számú állásfoglalása:

„Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala Hatósági Főosztály 2. Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztályán az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság megbízásából az Adept Enviro Kft. benyújtotta a Gyálai Holt-Tisza területén történt környezetszennyezés kármentesítésére vonatkozásában készített tényfeltárási záródokumentáció elfogadása iránti kérelmét. A fenti iktatószámú szakhatósági megkeresésre a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint elsőfokú vízügyi és vízvédelmi hatóság az alábbi szakhatósági állásfoglalását adja:

szakhatósági hozzájárulásunkat megadjuk
az alábbiak szerint:

A tényfeltárási záródokumentációt elfogadjuk és javasoljuk a beavatkozási terv elkészítésére és benyújtására való kötelezést, valamint a kármentesítési monitoring tevékenység elrendelését a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 25. § (1) bekezdés c) és d) pontja alapján.

Előírások:

1. A beavatkozási tervet a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 8. számú melléklete tartalmi követelményeinek megfelelően kell összeállítani.
- 6
2. A felszíni- és a felszín alatti víz állapotának jellemzésére egyidejűleg tervezett felszíni- és felszín alatti vízmintavételt és laborvizsgálatokat az alábbi üzemelésben kell végezni:
 - Felszín alatti víz esetén:
 - A *GYTV-3, GYTV-4, GYTV-6, GYTV-7, GYTV-8, GYTV-10, GYTV-11, GYTV-12, GYTV-13, GYTV-14, GYTV-16, GYTV-18, GYTV-20 és GYTV-24* jelű ideiglenes mintavételi furatok vízből *negyedéves gyakorisággal* vízmintát kell venni, és azt be kell vizsgálni akkreditált laboratóriummal. A vizsgálatokat *általános vízkémia, TPH, PAH és fenolok* komponensekre kell elvégezni. A furatok vízből fél éves gyakorisággal *arzen, bór komponensek, valamint helyszíni oldott oxigén, helyszíni redoxpotenciál és pH* vizsgálatát kell elvégezni.
 - A *GYTV-25, GYTV-26, GYTV-27, GYTV-29, GYTV-30, GYTV-31, GYTV-49, GYTV-50 és GYTV-52* jelű ideiglenes mintavételi furatok esetében *negyedéves gyakorisággal* vízszintmérést kell végezni.
 - Felszíni víz esetén:
 - A *Gy-2M, Gy-5M, Gy-8M, Gy-11M, Gy-13M, Gy-17M, Gy-20M, Gy-24M Gy-26M és Gy-30M* jelű pontokon *negyedéves gyakorisággal* vízmintát kell venni, és azt be kell vizsgálni akkreditált laboratóriummal. A vizsgálatokat *általános vízkémia, TPH, PAH és fenolok* komponensekre kell elvégezni. A pontokon *arzen, bór komponensek, valamint helyszíni oldott oxigén, helyszíni redoxpotenciál és pH* vizsgálatát kell elvégezni.
 3. A talajvízre vonatkozó vizsgálati eredményeket (laboratóriumi jegyzőkönyvek), a mintavételt bizonylatoló jegyzőkönyvet és az állapotértékelő szakvéleményt *negyedévente, azaz minden negyedévet követő hónap 30-áig* kell a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 35. § (1) bekezdés (2d) bekezdése szerint az illetékes környezetvédelmi hatóság részére a 18/2007. (V.10.) KvVM rendelet 7. sz. melléklete szerinti „Monitoring információs rendszer, környezethasználati monitoring” adattartalmú FAVI-MIR adatlapon teljesíteni, melyhez csatolni szükséges a fent előírt dokumentumokat.
 4. A mintavétel előtt az ideiglenes mintavételi furatokban a talajvízszint nívóját meg kell mérni. A vízmintavételt jegyzőkönyvvel kell rögzíteni, amelyben fel kell tüntetni a tisztítószivattyúzás módját, idejét a mintavételért felelős nevét.
 5. A felszíni és a felszín alatti vízmintavételt és a minták vizsgálatát csak akkreditált laboratórium végezheti.
 6. A tényfeltárás során létesített ideiglenes mintavételi furatokat meg kell szüntetni. A megszüntetést úgy kell végezni, hogy az sem az eltömedékelés, sem a későbbiekben ne okozza a felszín alatti víz felszínről származó szennyeződését. A megszüntetést követően tereprendezést kell végezni.
 7. A PILOT teszt során kialakításra kerülő kezelőteret és üledékfogadó-homogenizáló teret a felszín alatti vízbe történő bevezetések megelőzésére, a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében vízzáróan- és a szennyezőanyagoknak ellenálló kivitelben kell kialakítani.
- 7

8. A vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak ellenőrzött körülmények között történhet, beleértve a monitoring kialakítását, működtetését és az adatszolgáltatást. A PILOT teszt elvégzésére kijelölt kezelőterület környezetében kialakítani tervezett ideiglenes mintavételi furatok szűrőjét a talajvízadó rétegre kell telepíteni úgy, hogy az a minimális vízállás esetén is mintázható legyen.
9. A furatok vízmintáiból az alapállapot vizsgálatokat *általános vízkémia, TPH, PAH, fenolok és arzén* komponensekre kell elvégezni.
10. A PILOT teszt végzése során a mintavételi és analitikai vizsgálatokat *havi gyakorisággal* szükséges végezni az alapállapot vizsgálatokkal azonos vizsgálati rend lefolytatásával.
11. A kármentesítés bármely szakasza szükség szerint megismételhető.
12. A kármentesítés minden részfolyamatát úgy kell végezni, hogy azok során a szennyeződés (B) szennyezettségi határértéket meghaladóan ne tevődjön át más környezeti elemre, a felszín alatti víz nem szennyezett részeire, illetve, hogy az a lehető legkisebb környezeti terheléssel járjon, és ne okozzon környezeti veszélyeztetést, szennyezést, környezetkárosodást.

A szakhatósági állásfoglalással szemben jogorvoslattal élni az *általános közigazgatási rendtartásról* szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (4) bekezdése alapján az eljárást befejező döntés elleni jogorvoslat keretében lehet.,,

A határozat rendelkező részében foglalt előírások teljesítésének elmulasztása esetén tízezer forinttól egymillió forintig terjedő eljárási bírság szabható ki.

Döntésem ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat törvényességének bírósági felülvizsgálatát 2020. január 21. napját követő naptól – amennyiben pedig jelen határozatom ezen időpontot követően válik közzétetté, akkor a közzétét követő naptól – számított 30 napon belül a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatalához, mint elsőfokú környezetvédelmi és természetvédelmi hatósághoz elektronikus úton benyújtandó keresetben jogsérelemre hivatkozva kérheti. A keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

A perben jogi képviselet kötelező.

A hatóság döntésének véglegessége a határozat közzétételével áll be.

INDOKOLÁS

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság megbízásából az Adept Enviro Kft. képviseletében Sinka Tibor 2019. december 31-én a Gyálai-Holt-Tisza területén történt környezetszennyezés kármentesítésére vonatkozó tényfeltárási záródokumentációt nyújtott be hatóságomhoz. Sinka Tibor 2020. január 7-én tájékoztatta hatóságomat, hogy a 2019. december 31. napján benyújtott dokumentáció törzsszövegének utólagos ellenőrzése során hiányosságokat és hibákat találtak.

A Kft. önkéntes hiánypótlás keretében javított (1.1 verziószámú) törzsszöveget nyújtott be 2020. január 7-én hatóságom részére.

Az eljárás tárgya az egyes vízgazdálkodási és kármentesítési célú beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló 309/2017. (X. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 309/2017. (X. 27.) Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdésének és 1. mellékletének 11. pontja értelmében nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (továbbiakban: Favir.) 25. § (1) bekezdése alapján a környezetvédelmi hatóság dönt a záródokumentáció elbírálásáról, valamint a szennyezettséggel, károsodással kapcsolatos további feladatokról.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban Rendelet) 8/A. § (1) bekezdése és 9. § (3) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokon eljáró környezetvédelmi hatóság megyei illetékességgel - a jogszabályban megállapított esetek kivételével - a megyei kormányhivatal megyeszékhely szerinti járási hivatala.

Kötelezett:

Név: Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (ATIVIZIG)
Székhely: 6720 Szeged, Stefánia 4.
KÜJ szám: 100 129 193

Megbízó:

Megnevezése: Országos Vízügyi Főigazgatóság
Székhely: 1012 Budapest, Márvány utca 1/D
Adószám: 15796019-2-41

Dokumentáció készítője:

Név: Adept Enviro Kft.
Székhely: 1117 Budapest, Budafoki út 70.
Ügyvezető: Sinka Tibor
Szakértők: Vámosi Oszkár
Melegh Csongor
Könczöl András
Andó József
Bacsó Tamás
Pásztor Domokos
Biró Anna

Közreműködő alvállalkozók:

Név: Bálint Analitika Kft.
Székhely: 1116 Budapest, Fehérvári út 144.
Név: FTR 2000 Kft.
Székhely: 2071 Páty, Móricz Zsigmond út 1.
Szakértő: Köhler Artúr

9

Név: Csiszér Henrietta ev.
Székhely: 2310 Szigetszentmiklós, Komáromi út 55.
Név: Dr. Orsovai Imre Károly ev.
Székhely: 1205 Budapest, Hosszú utca 125.
Név: Nagy Gergely Attila ev.
Székhely: 1112 Budapest, Gazdagréti út 32.
Név: Számgeo Bt.
Székhely: 1184 Budapest, Lakatos u. 61-63.

A rendelkezésünkre álló információk alapján a következők állapíthatók meg:

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság, illetve az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kérelmére a „Gyálai Holt-Tisza rehabilitációja” vonatkozásában - a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet értelmében - hatóságunk környezeti hatásvizsgálati eljárást folytatott le, melynek eredményeként CS-06Z/01/08267-33/2017. (113405-2-29/2017.) számon környezetvédelmi engedély került kiadásra.

A Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály, (a továbbiakban: vízügyi hatóság) – az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, mint kezelő kezdeményezésére – a Favir. 19. § (2) bekezdése értelmében kivizsgálást folytatott le a Gyálai Holt-Tisza iszapjában feltételezett szennyezés felderítése érdekében. A kivizsgálás során a vízügyi hatóság megállapította, hogy a Gyálai Holt-Tisza iszapjában – a korábbi, illetve a jelenlegi szennyvíz bevezetések miatt – jelentős mennyiségű szennyezőanyag halmozódott fel. A 2017. évben történt feltáró mintavételezések laborvizsgálati eredményei alapján jelentős szénhidrogén szennyezettségre derült fény. A mért TPH értékek 630,58-16112,73 mg/kg sz.a. között, míg a PAH értékek 0,63-11,662 mg/kg sz.a. között változtak. *A földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet* (a továbbiakban: Együttes rendelet) értelmében TPH komponens vonatkozásában 100 mg/kg sz.a., míg PAH komponens vonatkozásában 1 mg/kg sz.a. a határérték. A szénhidrogénnel (TPH, PAH) szennyezett iszap mennyisége mintegy 180.000 m³.

Fentiek értelmében a vízügyi hatóság – a Favir. 19. § (9) bekezdés d) pontja alapján – a hatóságunkra 2019. február 11. napján érkezett javaslatában (TVH-104248-2-3/2019.) - kezdeményezte a Gyálai Holt-Tisza vonatkozásában – a mederüledékben, mint földtani közegben feltárt szénhidrogén szennyezés okán – a kármentesítési eljárás megindítását, azon belül is az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság tényfeltárás elvégzésére, tényfeltárási záródokumentáció benyújtására való kötelezését.

A vízügyi hatóság javaslata alapján hatóságunk a többször módosított, CS-06/Z01/00639-8/2019. számú (KTO-azonosító: 117329-1-5/2019.) határozatában elrendelte tényfeltárás elvégzését és kötelezte az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságot tényfeltárási záródokumentáció benyújtására 2019. december 31-ei teljesítési határidővel.

A CS-06/Z01/03454-2/2019. (117329-1-10/2019.) számon kiadott módosító határozatban előírásra került, hogy hatóságunkra be kell nyújtani a tényfeltárás

10

keretében a kármentesítés tárgyát képező iszap további kezelését megalapozó technológiai kalibrációt magában foglaló pilot projekt megvalósítási tervét.

A 2019. november 4. napján hatóságunknak megküldött, 2019. november 5. napján kiegészített a Gyálai Holt-Tisza pilot projekt megvalósításával kapcsolatos megvalósulási tervét a CS-06/Z01/04826-3/2019. (117329-5-2/2019.) számon kiadott tájékoztató levelünkkel – az abban foglalt felhívásokkal – tudomásul vettük.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság megbízásából az Adept Enviro Kft. 2019. december 31. napján hatóságunkra benyújtotta, majd 2020. január 7. napján kiegészítette a Gyálai Holt-Tisza területén feltárt környezetszennyezés tényfeltárási záródokumentációját.

A jelen tervezési fázis, hatósági eljárás célja az érintett területen feltételezett szennyezés feltárása, a mintavételi-, laborvizsgálati eredmények, a mennyiségi kockázatelemzés alapján a (D) kármentesítési célállapot, és ebből adódóan a kármentesítendő közeg meghatározása.

Jelen eljárásban a tényfeltárási záródokumentációt bírálja el hatóságunk.

A jelen határozat rendelkező részében foglalt hatósági előírások – a lakossági- és környezeti érdekek figyelembe vételével – az optimális helyszín, illetve kezelési mód kiválasztását szolgálják, valamint meghatározzák a továbbiakban szükséges hatósági eljárások körét.

A tényfeltárási záródokumentáció már számbavételez több lehetséges helyszínt, kezelési módot, azonban a kármentesítés következő lépése lesz a beavatkozási terv összeállítás, melynek tartalmazni kell a szennyezett iszap bármilyen kezelésével kapcsolatos terveket, konkrét műszaki megoldásokat, az ezek helyszínétől szolgáló végleges területeket.

A beavatkozási terv elbírálása iránti kérelemre indult eljárásban hatóságunk – a konkrétumok ismeretében, a tényfeltárási záródokumentáció elbírálásába is már bevont, érintett hatóság bevonásával – vizsgálja a tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatását. A tényleges beavatkozás csak a beavatkozási terv hatósági határozattal történő jóváhagyását, illetve a beavatkozás elrendelését követően kezdhető meg.

Hatóságunk a 2020. január 6-án és 2020. január 8-án érkezett dokumentációt tájékoztatásul megküldte az eljárásba ügyfélként bejelentkezett egyesületeknek, a

Gyáláréti Lokálpatrióta Egyesületnek és a Csemete Természet- és Környezetvédelmi Egyesületnek. A Gyáláréti Lokálpatrióta Egyesület 2020. január 20. napján érkezett levelében észrevételeket tett a tényfeltárási záródokumentációval kapcsolatban.

Jelen eljárásban meghatározott ügyintézési határidő - a beruházás kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánítására tekintettel - 21 nap, mely határidő meghosszabbítását vagy az eljárás szünetelését jogszabály nem teszi lehetővé, és amelyről az érintett ügyfeleket tájékoztattuk. Az előzőek értelmében az eljárás lezárásának objektív határnapja 2020. január 21. napja, és így a véleményre már érdemben válasz a kármentesítés tényfeltárási eljárásában nem adható.

A Gyáláréti Lokálpatrióta Egyesület által megküldött vélemény érdemi vizsgálatára - a hatáskörében érintett szakhatóság bevonásával - a kármentesítés következő lépésénél, a beavatkozási terv elbírálása keretében kerül sor. Ennek érdekében

11

hatóságunk előírást tett, hogy a benyújtásra kerülő beavatkozási tervben a válaszok kidolgozásra kerüljenek a kötelezett által a nyilatkozatban foglaltakra.

A terület bemutatása:

A tényfeltárással érintett terület az ún. Gyálai Holt-Tisza holtág egy része, mely Csongrád megyében, Szeged Megyei Jogú Város III. kerületében bel- és külterületen helyezkedik el.

A tényfeltárással érintett terület a felső, III. Bőge (Feketevíz, 15+630-18+660 cskm) területére és környezetére, továbbá a Fehérpart (12+874-15+630 cskm) érintettsége miatt annak területére és környezetére terjedt ki.

A tényfeltárással érintett területek helyrajzi számai:

Feketevíz, északi szakasz: Szeged 0198, 02174/7, 02176/1, 02176/2, 02176/3 hrsz.

Feketevíz, déli szakasz: Szeged 0164/4, 0166/2, 02185/1, 02185/2, 02201/1, 02201/2, 02205 hrsz.

Fehérpart: Szeged 0193, 02160/1, 02160/2, 02160/3, 02162/1, 02162/2, 02162/3, 22638/2, 22638/3 hrsz.

A területet határoló EOV koordináták:

EOV _Y : 729 300 m	EOV _X : 96 500 m
EOV _Y : 732 500 m	EOV _X : 98 700 m

Mintavételezés, laboratóriumi vizsgálatok:

A szűrővizsgálatokkal megalapozott tényfeltárási terv alapján elvégzett részletes tényfeltárással érintett területen a Feketevíz, illetve a Fehérpart mederüledékének, felszíni vizének, valamint a háttérterület talajvizének, illetve talajának akkreditált, szabvány szerinti mintavételezésére, vizsgálatára került sor.

A részletes tényfeltárással érintett területen a Feketevíz mederüledékének tekintetében ÁVK, TPH, PAH, toxikus elemek és fenolok, vizének tekintetében ugyanezen komponenskör került mintázásra a BTEX vegyületek bevonásával. A Fehérpart mederüledéke esetén ÁVK, arzén és fenolok kerültek részletes vizsgálatra, illetve néhány ellenőrző vizsgálat készült TPH, PAH és toxikus elemek iránt, vizének tekintetében pedig ÁVK, fenolok, TPH, PAH és toxikus elemek meghatározása történt.

A mederüledék szennyezettségét tekintve a Feketevízen a meghatározó toxikus elemek az As, Ba, Cr, Hg, Ni és Zn. Alárendelten szennyezők még a Cd, Cu, és Se. Általánosságban elmondható, hogy a toxikus elem szennyezettség kis-közepes mértékű (1-10 szoros határérték túllépésekkel jellemezhető), helyenként néhány kiugró értékkel. Vertikálisan koncentrációjuk lefele csökken. Több, jellemzően a Cd, Cu, Hg és Zn esetében határozott területi elkülönülés figyelhető meg a Feketevíz mederüledékében, ami a felső szintben a legkifejezettebb. A Fehérpart mederüledékében több helyen Cr, Ni, Se és Zn esetében minden esetben rendkívül enyhe szennyezettség mutatkozik. Az As és a Ba tekintetében 2-3 szoros túllépés jellemző, As esetén néhány kiugró értékkel. A szénhidrogének esetén a mederüledékben a Feketevízen igen nagyfokú szennyezettséget detektáltak, a határérték túllépés mértékét tekintve elsősorban a TPH komponenskörben. A Feketevíz északi részén a felső szintben több ponton mértek 20 000 mg/kg körüli értékeket, de a 40-70 ezer mg/kg-os értékek sem ritkák. A maximum érték 124 000

12

mg/kg, amely minta az egykori MÁV-os bevezetés közvetlen környezetéből származik. Az északi rész Ny-i részén - jellemzően a holtág középvezetési sávjában - néhány szoros határérték túllépések jellemzők, jellemzően néhány 100 mg/kg-os értékekkel és néhány kiugró értékkel. A holtág déli részén a szigettel egyvonalban a K-i holtágrész erős szennyezettséget mutat, jellemzően 50-200 szoros határérték túllépésekkel. A sziget anyagának felszínközeli része (1-1,5 m) szennyezetlen. A Ny-i holtágrész kevésbé érintett, de itt sem ritkák a 20-100 szoros határérték túllépések. Néhány ponton nem mértek szennyezettséget. Az ikeráterestől délre jellemzően a holtág középvezetési sávjában mérhetően erősebben szennyezett értékek, jellemzően a 10-50-szeres határérték-túllépés tartományban. A középső szintben az északi részben jóval enyhébb szennyezettségek mérhetőek. A MÁV-os bevezetésnél a mért érték még átlépi a 10 000 mg/kg-os koncentrációt a középső szintben is. A déli részen a K-i holtágrészben szennyvíztisztító környezetében detektálható hasonlóan magas szennyezettség, ezen felül a teljes K-i holtágrész kisebb-nagyobb mértékben szennyezett, jellemzően 2-20-szoros túllépésekkel. A szennyezettségben érintett a sziget területe is, itt jellemzően 1-1,5 m tiszta talaj alatt általában hasonló vastagságban szennyezett réteg található. A szennyezettség mértéke - a toxikus elemekhez hasonlóan - a mélységgel jelentősen csökken, az alsó szintben már alig detektálható. A PAH-ok szennyezettsége a Feketevízen mindhárom szintben teljesen párhuzamosan fut a TPH szennyezettséggel, azzal a különbséggel, hogy a határérték túllépések mértéke nem olyan nagymértékű, maximálisan mintegy 40-szeres az egykori MÁV-os bevezetésnél. A szénhidrogének a Fehérpart iszapjában területileg összefüggéstelen, pontszerű indikációként jelentkeznek. Fenolok esetén a rendszeres vizsgálatok során sem a Feketevízen, sem pedig a Fehérparton nem detektáltak szennyezettséget.

A felszíni vizek minősége a Feketevízen rendkívül nagy oxigénszegénységet mutat, melynek oka a feliszapolódott, nagy szervesanyag-tartalmú mederüledék, illetve a szénhidrogén szennyezettség. A sók, fémek és félfémek, a fenol dúsulását valószínűsíthetően a bebocsátott termálvíz, míg a szénhidrogén szennyezettséget a termálvíz, illetve egyéb korábbi szennyezőforrások okozhatták. A Fehérpart oxigénellátottsága jó, a sók vonatkozásában mutatkoztak emellett értékek, szénhidrogén, vagy fenol szennyezettség azonban nem volt kimutatható a rendszeres vizsgálatok során. A Feketevízen, illetve a Fehérparton mért magasabb arzén koncentráció háttér eredetű.

A háttérterület talajvizének, illetve talajának akkreditált, szabvány szerinti mintavételezésére, vizsgálatára az előzetesen elvégzett szűrővizsgálati eredményeknek megfelelő vizsgálati irányokkal került sor.

A talajvíz mintavételek laboratóriumi vizsgálati eredményei alapján megállapítható, hogy a Feketevíz iszapjában feltárt toxikus elem, illetve szénhidrogén szennyezettség a környező talajvizekre kimutatható hatással nincsen.

A holtágmenti talajok szennyezettségét illetően a fémek és félfémek talajszennyezettségi eredményeit áttekintve megállapítható, hogy a mederüledékekben kimutatott szennyezettség nem észlelhető a közvetlen holtágmenti talajokban, azokra hatással nem volt, vagy ez a hatás elhanyagolható. A talajok szénhidrogén szennyezettségét tekintve a MÁV-os bevezetés környezetében észlelhető szennyezettség, mely lehatárolásra került.

Részletes mennyiségi kockázatfelmérés, -elemzés, (D) kármentesítési célállapot határértékek meghatározása:

A kockázat valamely kedvezőtlen esemény bekövetkezési valószínűségének, valamint súlyosságának kombinációja. Környezetvédelmi területen az emberi egészségkockázat az a kedvezőtlen esemény, amely a szennyező anyagokkal való érintkezés, azok szervezetbe kerülése hatására kialakuló egészségkárosodásként manifesztálódhat. A kockázat akkor értelmezhető, ha a kockázat mindhárom eleme jelen van, az egészségre káros anyag, mint a kockázat forrása, a hatásviselő, azaz az egészségkárosodással veszélyeztetett személy(ek), mint receptor(ok), és a kettő közötti találkozás, az expozíció.

A kockázatfelmérés során az egészségre káros anyag mért koncentrációjából kiindulva meghatározásra kerül a meglévő expozíciós útvonalak mentén a megvalósuló expozíció. Ezt követően az expozícióval érintett receptorok jellemzése alapján válik számíthatóvá a kockázat.

A kockázatfelmérés fentiekben vázlatosan ismertetett módszerével tehát meghatározható, hogy egy vegyi anyag valamely környezeti közegben, adott koncentrációban való jelenléte milyen mértékű kockázatot jelent az egyes hatásviselőkre, receptorokra. Ugyanezen logikai és számítási lépések ellentétes irányban is végigjárhatók (ún. reverz kockázatfelmérés). Az elfogadhatónak tekintett kockázati, illetve expozíciós szintekből kiindulva meghatározhatjuk, hogy adott helyen, adott közegben milyen szennyező anyag koncentráció nem eredményez még az elfogadható szintet meghaladó kockázatot a receptorok számára. Ez a reverz kockázatfelmérés alapozhatja meg a szennyeződések esetén a (D) kármentesítési szennyezettségi határérték megállapítását.

Tekintettel a rehabilitációs munkák végcéljára a kockázati forrás a mederben maradó szennyezett iszap. Az érintett receptor lakossági és rekreációs jellegű lehet, a lakossági receptorra vonatkozó számítás konzervatívabb, ezért a számítások során lakossági receptorral, ezen belül mind felnőtt, mint gyermek receptorral számoltak. A receptor és a kockázat forrásaként megjelölt iszap közti expozíciót a rehabilitációt követően a holtágban lévő vízzel való érintkezés (fürdés közben bőrön keresztül és lenyeléssel megvalósuló expozíció) útján valósul meg. A számítás célja tehát meghatározni azt a szennyező anyag koncentrációt az iszapra nézve, amelyből a rehabilitált holtág vízébe való beoldódás során nem alakul ki a vízzel érintkező receptorokra nézve egészségkockázat.

Az iszapban elvégzett részletes mennyiségi kockázatfelmérés eredményeit figyelembe véve a (D) kármentesítési célállapot határértékeit a toxikus fémek (As, Ba, Cr, Hg, Zn, Se, Cd, Ag) esetében - három komponens (Ni, Cu, Pb) kivételével - a mért maximális koncentrációkkal azonos értékűnek határozták meg. Három egyedi esetben a mederiszap 1-1 mintájában - különböző helyeken - a javasolt (D) értékek feletti mederüledék koncentrációt mértek. A magasabb értékek minden esetben a szennyezett minták közül is kiugró, egyedi eredmények, mindhárom a mintázott mederüledék felső szintjéből. Az értékelések alapján ezek az értékek lokális, a mintába véletlenszerűen bekerülő hulladékokból származhatnak (pl. pénzérme, horgászólon) és anomális módon jellemzik a környező mederüledék fémtartalmát.

14

A szénhidrogén szennyezettség (TPH, PAH) vonatkozásában is meghatározásra kerültek az elfogadható, humánegészségügyi kockázatot nem jelentő (D) célértékek, melyek a mért értékeknél jóval alacsonyabbak. Az összes PAH koncentrációra meghatározott célérték kissé alacsonyabb, mint a vonatkozó jogszabályban meghatározott (B) szennyezettségi határérték, ami az expozíciós szituáció sajátosságából következik.

A talajt érintően elvégzett kockázatbecslés alapján a kimutatott szénhidrogén szennyezettség (TPH) vonatkozásában az elérendő (D) célértéket a mért maximális koncentrációval azonos értékűnek határozták meg.

Kármentesítendő közeg mennyisége:

Ökológiai, vízgazdálkodási szempontból az összes kitermelendő mederüledék térfogata 166 000 m³ körüli. Az elvégzett mintavételezések, laboratóriumi vizsgálatok, vizsgálati eredmények, illetve a kockázatelemzés során megállapított (D) kármentesítési célállapot határértékek alapján TPH és PAH komponensek vonatkozásában a Feketevíz mederüledékéből mintegy 78 700 m³ térfogatú mederüledék mentesítendő.

Beavatkozást előkészítő vizsgálatok (hidraulikai modellezés, pilot teszt):

A beavatkozás elsősorban a szennyezett mederüledék biodegradációs kezelésével valósítható meg. Ez történhet helyben, az anyag megmozgatása nélkül (in situ), illetve a mederüledék kitermelésével.

A nem helyben történő kezelés a holtág szakaszonkénti leürítésével, és a kitermelendő mederiszap munkagépekkel történő eltávolításával oldható meg. A holtág szakaszonkénti leürítésének hidraulikai modellezése alapján láthatóvá vált, hogy a megcélzott módszer alkalmas az iszap reális időkeretek között történő eltávolítására, illetve a modellezés eredményeként tervezhetővé váltak a leürítéshez és szintentartáshoz szükséges szivattyúkapacitások.

A tervezett beavatkozás a szennyezett mederüledék biodegradációs kezelése. A biodegradációs módszerek rendelkezésre álló széles skálája miatt a heterogén szennyeződési környezetben legkedvezőbb módszer(ek) és azok leginkább megfelelő paramétereinek meghatározása csakis a potenciális módszerek előzetes, kistüzemi szintű kipróbálása által biztosítható. Ennek megfelelően kötelezett - pilot teszt keretében - olyan félüzemi kísérleti kezeléseket hajt végre, amelyek eredményei alapján meghatározható a holtág szennyezett mederüledékének mentesítését a lehető legkedvezőbb feltételek mellett biztosító technológia, illetve technológiák.

A kármentesítési kezelési technológiát befolyásoló tényezők, kezelési szempontok számba vételével meghatározásra kerültek az alapvető kezelési, adalékolási megoldások (szénhidrogénbontó aerob baktérium oltóanyag alkalmazása, enzimes kezelés, tápelem kiegészítés), amelyeket, vagy amelyek kombinációit alternatívaként alkalmazva - a kísérlet során folytatott monitoring vizsgálatok segítségével - meghatározható lesz a legoptimálisabb kezelési módszer.

A pilot teszt során a környezetszennyezést kizáró rétegrenddel, csapadék-, illetve csurgalékvíz-elvezető rendszerrel, talajvíz monitoring hálózattal ellátott kezelőfelületen 9 db kísérleti prizmában (prizmatérfogat ~100 m³) folya majd a kezelés. A prizmákba rakott homogenizált üledékanyag kezelése ütemezés szerinti levegőztető forgatásból és mindig ezzel egy menetben történő adalékolásból (CH

15

bontó baktérium oltóanyag vagy CH bontó baktérium keverék oltóanyag, CH bontó enzimek készítmény, fokozatos feltáródású NP műtrágya, szerves trágya vagy komposzt, primer alkoholok vizes elegye) áll. A kezelési folyamat irányítása és követése mintavételi-mérési monitoring rendszer által biztosított.

A pilot teszt kezelőterének területigénye már ismert. A prizmatér 3 300 m², az előkészítő üledékfogadó-homogenizáló tér 3 000 m² területet igényel. A teljes kiépítendő terület a logisztikai területigényt is figyelembe véve 7 000 m². A kezelőprizmák kialakítását követően az előkészítő tér felszabadul, és a továbbiakban az adalékanyagok, munkagépek tárolásához használható.

A kezelőtér helyének végleges kijelölése még folyamatban van. In situ eljárás esetén a mederben történik a kezelés. Kitermelés esetén két helyszín - a Szeged-Gyálarét 0166/1 hrsz. alatti rekultivált hulladéklerakó egy része; a szennyvíztisztító komposztáló terének egy része - merült fel, a végleges helyszín kiválasztása azonban még nem történt meg.

Beavatkozási változatok, javasolt beavatkozás előkészítése:

A tervanyag - a beavatkozás lehetséges módjaként - általános jelleggel áttekinti a természetes lebomlást, a szennyezettség lokalizációs módszereket, az aktív kármentesítési technológiákat, illetve a biológiai kezeléseket.

Az egyes módszerek elemzését követően, a szóba jöhető kármentesítési technológiaként a biológiai lebomlást alkalmazó technológiák kerülnek nevesítésre. A kezelés során a homogenizált szennyezett közeg prizmákba rendezését követően kezdhető meg az anyag biológiai kezelése. Az eljárás során az anyagot forgatni, keverni szükséges, hogy az oxigénellátottság mindig biztosított legyen, illetve az anyagszerkezet okán a kezelés minden szennyezett talajrészecskéhez eljuthasson. A megfelelő viztartalom biztosítása elengedhetetlen folyamatosan, különben az élő biológiai rendszer kiszáradásával a folyamatok leállnak. A biológiai bontás ez esetben azt jelenti, hogy a természetben természetes módon előforduló olajokat bontó baktériumok életkörülményeit számukra ideálissá teszik és mennyiségüket megsokszorozva felgyorsított körülmények között végeztetik el a szénhidrogén szennyezettség bontását.

A végleges döntés annak vonatkozásában, hogy a különféle biodegradációs módszerek, illetve azok kombinációja közül mely vezet a legkedvezőbb eredményre a mederiszap megtisztítása tekintetében, csak a pilot vizsgálatok, illetve azok kiértékelését követően kerül kialakításra.

A beavatkozás során a szennyezett iszap megtisztításának területigénye – az iszapmennyiség ismeretében – kb. 5,5 ha.

A kezelőtér végleges helye még nem került meghatározásra. In situ eljárás esetén a mederben történik a kezelés. Kitermelés esetén három lehetséges helyszín – a rekultivált hulladéklerakó és a Gyálai Holt-Tisza közötti korábbi anyagkinyerő gödör területe, ahol amúgy a megtisztított iszap elhelyezése tervezett (Szeged-Gyálárét 0166/1 hrsz); a Gyálai Holt-Tisza medrének területe, amely azt jelenti, hogy a szennyezett iszap a mederben kerülne megtisztításra (Szeged 02176/1; 02176/2; 198; 02176/3; 02185/2; 0166/2; 02201/1; 02201/2; 0164/4 és 2205 hrsz.-ok); a tervezett mennyiség kezelésének elhelyezéséhez szükséges egybefüggő, nem messze

16

elhelyezkedő ingatlanterület (Szeged 02171 hrsz) – került fel. A végleges helyszín azok előnyeinek, hátrányainak mérlegelésével kerül majd kiválasztásra.

A végtermék megtisztított, talajszerű jegyekkel rendelkező homokos iszap. A beavatkozási folyamatok folyamatos monitorozása mellett a végterméket is laboratóriumi vizsgálatokkal ellenőrzik, így ha a végtermékben olyan mértékű szennyezettség maradna vissza (pl. toxikus fém), amely biológiailag nem bontható, de humánegészségügyi kockázatot hordoz, akkor azt a területről el kell szállítani megfelelő engedéllyel rendelkező hulladékkezelő helyre.

Kármentesítési monitoring a pilot teszt során, illetve a tényfeltárást követő, beavatkozást megelőző időszakban:

A pilot teszt kezelőterének kiválasztott helyszínén talajvíz-mintavételi furatok kerülnek kialakításra. A kezelést megelőzően két alkalommal alapállapot felmérést végeznek, majd a kezelés során havonta mintáznak.

A tényfeltárást követő, beavatkozást megelőző időszakban – az egyes környezeti elemek (mederüledék, felszíni víz, talajvíz, talaj) szennyezettségi értékelése, a beoldódási folyamatok vizsgálata, valamint a kockázatelemzés eredményei alapján – a feltárt szennyezettség várható, jövőbeni alakulásának nyomon követése céljából a Feketevíz holtágszakasz mentén felszíni víz, illetve talajvíz monitoringot végeznek.

A rendelkező részben foglalt előírásainkat az alábbiakkal indokoljuk:

A környezethasználat megszervezésének és végzésének módját a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény 6. § (1) bekezdése tartalmazza.

A Favir. 10. § - (1) bekezdés b) pontja alapján a tevékenység csak a földtani közeg (B) - szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető.

A (B) szennyezettségi határértéket a *földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről* szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet határozza meg.

A műszaki védelem kialakítását a Favir. 10. § (1) bekezdés alapján írtuk elő.

A Favir. 21. § (5) bekezdés értelmében a kármentesítés bármely szakasza szükség szerint megismételhető.

A Favir. 21. § (9) bekezdés értelmében a környezetvédelmi hatóság a kármentesítés valamennyi szakaszában kármentesítési monitoring kialakítását és működtetését írhatja elő.

A kármentesítési monitoringra vonatkozó adatszolgáltatás jogszabályi követelményeit a Favir., valamint a *felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszer (FAVI) adatszolgáltatásáról* szóló 18/2007. (V.10.) KvVM rendelet rögzíti.

A Favir. 35/A. § (1) bekezdés értelmében a FAVI részére történő adatszolgáltatást elektronikus úton kell megküldeni a 18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet szerinti adattartalommal.

A Favir. 35. § (2c) bekezdés értelmében a szennyezett területek, szennyezőforrások, kármentesítések országos számbavételét szolgáló adatszolgáltatás részeként a B2 (Tényfeltárást utáni adatok adatlapja) jelű adatlapot a környezetvédelmi hatóság

17

részére, az általa határozatban megjelölt határidőre a FAVI kármentesítési információs alrendszerében (FAVI-KÁRINFO) kell teljesíteni.

A „Tényfeltárás utáni adatok adatlapja (B2)” a 18/2007. (V.10.) KvVM rendelet 5. számú mellékletében szerepel.

A Favir. 35. § (2d) bekezdés szerint a környezeti monitoring rendszerek adatszolgáltatását kármentesítési monitoring esetében a környezetvédelmi hatóság részére, az általa határozatban megjelölt határidőre, a FAVI Monitoring információs alrendszerébe kell teljesíteni.

A „Monitoring információs rendszer, környezethasználati monitoring adatlap” a 18/2007. (V.10.) KvVM rendelet 7. számú mellékletében szerepel.

A hatóságunkra benyújtandó beavatkozási terv tartalmi követelményeit a Favir. 8. számú melléklete rögzíti.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban Ht.) 1. § (3) bekezdés d)-e) és g) pontja alapján a törvény hatálya nem tér ki:

„d) a természetes állapotában meglévő ki nem termelt földre, beleértve a ki nem termelt szennyezett talajt, valamint a földhöz tartós jelleggel rögzített építményeket, beleértve a használaton kívüli, elhagyott, romos épületeket is,”

„e) a szennyeztelen talajra és más, természetes állapotában meglévő olyan anyagra, amelyet építési tevékenység során termelnek ki, és azt a kitermelés helyén természetes állapotában építési tevékenységhez használják fel,”

„g) a vizek és vízi utak kezelése, árvízmentesítés, vízkárelhárítás vagy talajfeltöltés (a talaj minőségének javítása) céljából a felszíni vizekben áthelyezett üledékre, iszapra...”.

A hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet 1. § (2) bekezdés c) pontja alapján a rendelet hatálya nem terjed ki a „nem veszélyes kotrási iszap vízparti elhelyezésére, amennyiben az iszapot abból a mederből emelték ki, amelynek parti sávjában elhelyezik, továbbá nem veszélyes iszap felszíni vízbe történő elhelyezésére”.

A jogszabályi előírások alapján, az az iszap, ami a holtágból kitermelésre kerül, és más helyszínen kezelik a szennyeződések eltávolítása érdekében, illetve a szennyezőanyagoktól mentes iszapot egy ugyancsak a kármentesítéssel nem érintett külső helyszínen helyezik el, az a holtágból kitermelésre kerülő iszap hulladéknak minősül, jogszabályban meghatározott szennyezettség esetén veszélyes hulladéknak. A Ht. 2. § (1) bekezdés 48. pontja értelmében „veszélyes hulladék: az 1. mellékletben meghatározott veszélyességi jellemzők legalább egyikével rendelkező hulladék”.

Hangsúlyozzuk, hogy a hatóságunk által több mint két éve kiadott és jogerős 113405-2-29/2017. számú környezetvédelmi engedély 5. számú előírásában már tisztáztuk és előírtuk, hogy: „A víztestben és a parti sávban elhelyezésre nem alkalmas kotrási meddőt mint hulladékot kell kezelni a szükséges hulladékgazdálkodási engedély birtokában.”, vagyis önmagában ez a nem üzemeltetési jellegű engedély nem elegendő a tényleges hulladékgazdálkodás végzéséhez, ahhoz külön hulladékgazdálkodási engedélyezési eljárás(ok) lefolytatása szükséges.

Megjegyezzük, hogy:

18

- A dokumentáció 153. oldalán hivatkozott kettő telephelyen végzett kármentesítés során a területről kitermelt és elszállított szennyezett talaj megtisztítását, kezelését hulladékgazdálkodási engedélyek birtokában végezték, az erre való hivatkozás nem értelmezhető.
- A dokumentáció a 154. és 156. oldalon azzal is számol, hogy a szennyezett iszap a mederben kerülne megtisztításra, azonban ezzel szemben a korábbi fejezetekben azt emelték ki, hangsúlyozták, hogy a meder folyamatos vízutánpótlást kap, és az anaerob körülmények miatt az in situ kármentesítés kevésbé megfelelő eljárás.
- Ellentmondásos a dokumentáció abból a szempontból, hogy a dokumentáció 11.3. fejezet 2. pontjában (152. oldalán) azt állapítják meg, hogy a kármentesítés során fellépő intenzív szaghatás miatt az iszapkezelés helyszínének megválasztásában a lakosságtól távoli területet kell kijelölni. Ezzel szemben a lehetséges helyszínek között említik a 154. oldalon a Szeged, 02171 hrsz.-ú ingatlant, amely egyik oldalán Szeged, Klebelsberg-telep, másik oldalán Szeged, Tompasziget egybefüggő lakóövezete található a telektől kb. 60-90 méterre.

A Favir. 21. § (6) bekezdés alapján:

„A kármentesítés során biztosítani kell, hogy a szennyeződés (B) szennyezettségi határértéket meghaladóan ne tevődjön át más környezeti elemre, a felszín alatti víz, a földtani közeg nem szennyezett részeire, illetve, hogy az a lehető legkisebb környezeti terheléssel járjon, és ne okozzon környezeti veszélyeztetést, szennyezést, környezetkárosodást.”

A Ht. 56. § alapján:

„(1) Veszélyes hulladékot hulladékgazdálkodási engedély nélkül más hulladékkal, illetve anyaggal összekeverni vagy hígítani nem lehet.

(2) Veszélyes hulladékot nem lehet hígítani vagy összekeverni annak érdekében, hogy a veszélyes anyagok eredeti koncentrációja a hulladékot veszélyes hulladékká minősítő határérték szintje alá csökkenjen.”

Környezetvédelmi szempontból nem kizárható az iszap esetleges mederben történő, csak TPH és PAH szennyezettségre vonatkozó kezelését követően más környezeti elem szennyezése azáltal, hogy a fém- és félfémszennyeződés tényleges kezelés nélkül, kizárólag keveréssel hígítva a mederben maradna, ezért tekinti hatóságunk veszélyes hulladéknak a mérések alapján sokszorosan határérték feletti fém- és félfémszennyezettségű gócpontokat.

A fémekkel és félfémekkel kiugróan szennyezett gócpontok kezelése, elhelyezése vonatkozásában a fenti jogszabályi rendelkezések alapján hozta meg hatóságunk a rendelkező részben tett előírásokat.

A hulladékgazdálkodási engedélyi iránti kérelem tartalmi elemeit a *hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételéről, valamint hatósági engedélyezésről* szóló 439/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban Hnyer.) írja elő, a végleges hulladékkezelési kódokat a *hulladékgazdálkodással kapcsolatos ártalmatlanítási és hasznosítási műveletek felsorolásáról* szóló 43/2016. (VI. 28.) FM rendelet

19

a *hulladékgazdálkodással kapcsolatos ártalmatlanítási és hasznosítási műveletek felsorolásáról* szóló 43/2016. (VI. 28.) FM rendelet foglalja magában.

Jelen kármentesítési eljáráshoz kapcsolódó hulladékgazdálkodási engedélyezési eljárások ügyintézési határideje a 309/2017. (X. 27.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése alapján huszonegy nap.

A Hnyer. szerint a hulladékgazdálkodási engedély iránti kérelem kötelező tartalmi elemein túl szükséges, a jelen határozat rendelkező részében részletezett további dokumentumok, iratok, adatok, amelyek igazolják a környezeti elemek védelmét biztosító műszaki paramétereket, valamint a kezelő- és elhelyezőtér használatának jogosultságát.

Jelen dokumentáció érdemben csak a TPH és PAH szennyezettség miatti kezeléssel foglalkozik, nem tér ki a nehézfém- és fémtartalmú iszapra, valamint a szennyezőanyagoktól mentes iszapra, ezért a további tervezés során ezeket is részletesen ki kell dolgozni.

A további tervezés során egyértelműen le kell határolni azokat a területeket egymástól, ahol eltérő kezelésre kerülnek a különböző szennyezőanyagokat tartalmazó iszapok, illetve az azoktól mentes, nem szennyezett iszapok.

Biztosítani kell a zajterhelési határértékek teljesülését és meg kell határozni a hatásterület nagyságát, hogy megállapítható legyen, kell-e a *környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól* szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdése alapján környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni.

A tervezett helyszínek lakóingatlanokkal sűrűn beépített területek közelében helyezkednek el. Olyan területen javasolt a pilot- és kezelőtér kialakítása, amely lakóingatlanoktól nagy távolságra helyezkedik el, így a tervezett tevékenységek hatásai nem okozhatják a lakosság életkörülményeinek romlását.

*

Hatóságunk szakkérdésekkel kapcsolatos megkeresése a Rendelet 29. § (1) bekezdés alapján történt.

A szakkérdések vizsgálatát tartalmazó szakvéleményekben foglaltakat a rendelkező részben előírtuk.

1. A környezet-egészségügyi szakkérdés vizsgálatának indokolása:

Hatáskörömet és illetékességemet az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 2. §, 4. §-ai, a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet, 2. melléklet 128-132. pontja és a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet 1. melléklet 5.3., 5.5., 5.6. pontjai biztosítják.

2. A termőföldre gyakorolt hatások vizsgálatának indokolása:

20

A tényfeltárási dokumentum a kármentesítés talajvédelmi vonatkozásaival – úgymint az érintett termőföldek talajának minőségi állapotával, szennyezettségével, a szennyezés terjedésével, a lehetséges beavatkozási változatok talajt érő hatásaival – kellő mértékben foglalkozik.

A dokumentum szerint a holtágban feltárt szennyeződés kármentesítéséhez és a rehabilitációjához az iszap kotrása elengedhetetlen. A kármentesítendő területen gyakran fordul elő jellemzően 0,1-0,5 m vastagságban talajosodott, sötétbarna, nyirkos homokos-humuszos iszap, mely síttes, kavicsos feltöltéssel is keveredik. „A holtág iszapjában a jelenlegi vízminőségtől eltérően jelentős TPH tartalom mérhető. [...] A fémek és félfémek közül főként As, Ba (minták legalább mint 50%-ban „B” határérték felett) Cr, Ni, Hg (minták 30-40 %-ban „B” határérték felett), Zn, Se, Cu, Cd, Ag, Pb) (minták 10-20 %-ban „B” felett), valamint esetileg B, Sn, Sb, Mo (minták kevesebb mint 10%-ban) esetében tapasztalható határérték meghaladás.”

„A fémek és félfémek talajszennyezettségi eredményeit áttekintve megállapítható, hogy a mederüledékekben kimutatott szennyezettség (jellemzően As, Ba, Cd, Cr, Hg, Ni, Zn) nem észlelhető a közvetlen holtágmenti talajokban, azokra hatással nem volt, vagy ez a hatás elhanyagolható, és valószínűleg csak néhány dm-es távolságban észlelhető, a környező talajvizekre kimutatható hatással nincsen.”

A jelenlévő baktériumok miatt mind a Feketevíz, mind a Fehérpart holtágrész vize fertőzőnek tekinthető, és fürdésre, állattartásra, akár még öntözésre sem alkalmas.

A toxikus fém komponensek kismértékű és heterogén szennyezése okán a kármentesítés még nem indokolt, ellenben az olajos szennyezettség (TPH, PAH) humánegészségügyi kockázatára való tekintettel a kármentesítési célállapot határérték felett szennyezett iszaptestet ártalmatlanítani szükséges.

A talajvédelmi hatóság a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése szerint vizsgálta, hogy a termőfölddel szomszédos földrészleten megvalósuló tevékenység miként felel meg a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tjvt.) előírásainak.

A beküldött dokumentáció alapján a talajvédelmi hatóság hozzájárul a tényfeltárási záródokumentáció elfogadásához.

A rendelkező részben foglalt kikötéseket a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése, az 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése, valamint a Tjvt. 43. § (1)-(3), 44. § (1), 48. § (1)-(2) és 49. § (1) bekezdései alapján tettem meg.

A nyilatkozatot az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény, a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet, a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet és a 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet előírásai, valamint a becsatolt dokumentáció alapján adtam ki kármentesítésre vonatkozó környezetvédelmi eljárásban.

A szakhatóságot az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján 2020. január 6-án, illetve a kicserélt dokumentáció vonatkozásában január 8-án kerestem meg.

A Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztálya szakhatósági állásfoglalását a rendelkező részben „A szakhatóság állásfoglalása” fejezetben előírtam.

Szakhatósági állásfoglalás indokolása:

„Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala Hatósági Főosztály 2. Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya (6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11.) CS-06/Z01/00014-4/2020. számú és 06/Z01/00014-10/2020. számú (módosított törzsanyag miatti) megkeresésében hatóságunk szakhatósági állásfoglalását kérte a Gyálai Holt-Tisza területén történt környezetszennyezés kármentesítése vonatkozásában készített tényfeltárási záródokumentáció elfogadására indult eljárásban.

Az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, valamint 1. számú melléklet 9. táblázat 12., 13. pontja alapján a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet szerinti, a tényfeltárási záródokumentáció elbírálására irányuló eljárásban vízügyi és vízvédelmi hatáskörben vizsgálendő saakkérdés amuk elbírálása, hogy a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó jogszabályi követelmények érvényesítése vízbázis védőterületére, védőidomára, jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesülnek-e.

A vízügyi hatóság részére elektronikus úton rendelkezésre bocsátott, az Adept Enviro Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 70.) által készített 2019. december havi dátummal ellátott terodokumentáció, valamint a szakhatósági eljárás során hiánypótlás teljesítéseként benyújtott 2020. január havi dátummal ellátott hiánypótlási dokumentum alapján az alábbiakat állapítottuk meg:

A Gyálai Holt-Tisza belvízvédelmi szempontból az I. védelmi körzet, 11.01. Algyő-Tápe Gyála-Körös-éri belvízvédelmi szakaszán található, a 39. sz. Gyálai belvízrendszer 39/1 Gyálai Hol-Tisza öblözetéhez tartozik.

Az érintett területnek a felszín alatti víz állapota szempontjából történő besorolása: a 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet 7. § (4) bekezdés szerint országos területi érzékenységi térkép alapján a rendelet 2. sz. melléklet 2. e) pontja szerinti érzékeny terület, illetve a melléklet 3. pontja szerinti kevésbé érzékeny terület.

Gyálai Holt-Tisza (VOR azonosító: AIH075) a Vízügyi-é-gazdálkodási Tervben (VGT2) erősen módosított víztestként szerepel, az összesített ökológiai állapotminősítés szerint:

- az összesített hidromorfológiai elemek szerinti állapot: mérsékelt,
- az összesített fizikai-kémiai elemek szerinti állapot: adathiány,
- az összesített biológiai minőségi elemek szerinti állapot: adathiány.

A vizsgált terület nem érint kijelölt vízbázis védőterületet, vagy kijelölt távlati ivóvízbázis védőterületet.

A Gyálai Holt-Tisza vízállásmentényeit az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság (6721 Szeged Stefánia 4.) üzemelteti a 63.900/89. számon kiadott, többször, legutóbb 35600/1359-12/2017.ált. számon módosított vízjogi üzemeltetési engedély birtokában (időbeli hatály: 2027. május 31.).

A holtág főbb műszaki adatai:

A holtág hossza:	18,660 km
A holtág teljes területe:	~160 ha

A holtág tározás szempontjából figyelembe vehető térfogata: 4,18 millió m³
A holtág belvíztározásra figyelembe vehető térfogata: 2,44 millió m³

Vízszintszabályozása:

A Gyálai Holt-Tisza ürítése/vízszintszabályozása az ATIVIZIG kezelésében lévő Hattyasi szivattyútelepen és az Alsó-Lúdvári szivattyútelepen keresztül történik a közvetett befogadó, a Tisza folyó felé.

- 0+000 km szelvény: Az Alsó-Lúdvári szivattyútelep a Tisza folyó 159+940 fkm szelvényébe 1,6 m³/s névleges teljesítménnyel emeli át a Gyálai Holt-Tiszába összegyülekező belvizeket.
- 18+660 km szelvény: A Hattyasi szivattyútelep a Tisza folyó 168+300 fkm szelvényébe 4,23 m³/s névleges teljesítménnyel emeli át a Gyálai Holt-Tiszába összegyülekező belvizeket.

Vízgazdálkodási funkciója:

A holtág elsődleges feladata a belvízelvezetés, de a 0+000-12+874 cskm szelvények között kettős működésű. A 12+874-15+630 cskm közötti szakaszon a holtág horgászati hasznosítású. A holtág 15+630-18+660 cskm közötti szakaszának vize hasznosításra alkalmatlan, ezért is viseli a „Fekete víz” nevet.

A holtág üzemeltetés szempontjából 3 bögére tagozódik:

- I. böge („Halaszvíz”):
0+000 – 12+874 cskm szelvények között (Lúdvári sztp. – Szerűskerti zsilip)
- II. böge („Fehérpart”):
12+874 – 15+630 cskm szelvények között (Szerűskerti zsilip – Fehérparti zsilip)
- III. böge („Feketevíz”):
15+630 – 18+660 cskm szelvények között (Fehérparti zsilip – Hattyasi sztp.)

A tényfeltárás a III. sz. böge (Feketevíz, 15+630 – 18+660 cskm) területére és környezetére, továbbá a II. sz. böge (Fehérpart, 12+874 – 15+630) érintettsége miatt annak területére és környezetére terjed ki.

A III. sz. böge állapota:

A felső böge, a városhoz legközelebb eső szakasz az ún. Fekete víz a 15+630-18+660 cskm szelvények között, csak Szeged város belterületéről és a bevezetett csurgalékvizekből (pl. termálvíz) kap vízpótlást; vizének minősége a bekerülő vizek és csurgalék termálvizek miatt rossz. Korábban a városi-, illetve az ipari szennyvíz tisztítatlanul folyt be, így pl. húsipari és galvánipari szennyvíz is terhelte a holtágat, mely szennyezések egy része az iszapban akkumulálódott. A medret és a vízteret a fenti adottságok következtében rossz állapotok jellemzik, erősen degradálódott. Erős és intenzív a szaghatás, vízminősége rossz, abban kártevők és élősködők szaporodtak el. A vízmélység változó, a holtágban vannak olyan helyek, ahol 20-30 cm, de jellemzően 0,8-1,5 m körüli.

Felszíni vizek vízjárása:

A Feketevíz holtágszakasz és a Fehérparti szakasz vízjárásáról elmondható, hogy a korábbi kárenyhítő beavatkozás részeként a Feketevízi holtágszakasz vízszintjét mesterségesen alacsonyabban tartják, melyet a Hattyasi szivattyútelepen történő áttemeléssel egyenesen a Tisza alsóbb szakaszába szivattyúzással valósítanak meg, mely tevékenységet folyamatosan

fenntartanak a Fehérpart szennyeztelen állapotának megóvása érdekében. A holtágszakaszok környezetére a Tisza folyó csupán közvetett módon hat, alig észrevehetően fejti ki hatását. A hidraulikai számítások alapján megállapították, hogy természetes szivárgási körülmények között a vizsgált időszakban, a folyóvízszint ingadozása nem jár a talajvíz tartó rétegbe történő tényleges beáramlással.

Felszín alatti vizek vizjárása:

A 2019. évben 4 alkalommal elvégzett mérések alapján a talajvízjárás ingadozása nem jelentős. A talajvíz áramlási iránya a terület nagy részén keleties, a Tisza allúvium irányába mutató. Ellenben a terület északi térrészén lévő erős negatív anomália miatt itt északi áramlás uralkodik.

Szűrővizsgálat eredményei:

A tényfeltárás előkészítéseként 2019. április hónapban kármentesítési szűrővizsgálatot készítettek. A vizsgálatok a holtág vizére, illetve a mederüledék felső részére terjedtek ki. A mederüledék mintavételek az üledék-víz határ alól 0,1 - 0,2 m mélységből történtek, a felszíni víz mintavételek pedig az üledék-víz határ felett 0,3 - 0,5 m mélységből. Mederüledék tekintetében öt (1,2,3,4,5 jelű), felszíni víz tekintetében négy mintavétel (1,2,3,5 jelű) történt. A szűrővizsgálat a holtág Feketevíz (2, 3 és 4-es jelű) és Fehérpart (1 és 5 jelűek) részeire terjedt ki.

A szűrővizsgálat során kapott laboratóriumi eredmények elemzése során a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben meghatározott felszín alatti vízre vonatkozó (B) szennyezettségi határértékeket vették alapul.

A felszíni vízmintákban enyhé lúgos kémhatást tapasztaltak, a Feketevíz 2-es és 3-as mintájában enyhe fluorid határérték túllépést mértek. Toxikus elemek tekintetében kizárólag az arzén tekintetében mértek határértéket meghaladó koncentrációt. THP szennyezettséget a mintákban nem detektáltak, a Feketevíz mintáiban (2, 3) a PAH-ok közül jelentősebb szennyezettséget az acenafén, fluorén, fenantrén továbbá a naftalinok képviselnek (alárendelten fluorantén szennyezettség is észlelhető). A Fehérpart mintáiban (1, 5) PAH szennyezettség nem volt jelen. BTEX szennyezettség is csak a Feketevíz mintáiban jelentkezett benzol tekintetében, a toluol és a xilolok is emeltebb (de nem szennyezett) értéket mutattak. Fenolok esetén magasabb fenol és krezol szennyezettség volt mérhető a Feketevíz 2-es mintájában és a Fehérpart 1-es mintájában.

A szűrővizsgálat eredmények figyelembevételével kerültek meghatározásra a részletes vizsgálatok szennyezettségi vizsgálat irányai (tényfeltárási terv).

Tényfeltárás módszertana:

A tényfeltárás terepi munkálatni 2019. év augusztus és december hónapok között zajlottak. Eközben összesen 58 db talajfúrás pontot (306,2 fm hosszban), valamint 249 db mederiszap furatot mélyítették. A Fehérparti és Feketevíz holtágszakaszok felszíni vizéből 22 db vízminta, míg a holtágszakaszok mederüledék-iszapból 637 db mintavétel történt. A talajfúrás során létesített pontok közül 54 db, többszöri vízmintavételre és vízszintmérésre alkalmas talajvíz megfigyelő (monitoring) furatot képeztek ki, melyekből talajvízmintát vettek laboranalitikai

24

elemzésre. A vizsgált terület északi felén húzódó, a Feketevíz holtágszakaszba befolyó Szeged városi csatorna felszíni vizéből is vettek vízmintát.

Ezeken felül – a beavatkozási tervezés előkészítéseként is – terepi hidraulikai tesztek, a felszíni vizek vizjárásának részletes feldolgozása, mederüledék szemeloszlás vizsgálatok, a mederüledék néhány biodegradációs kezelés szempontú speciális vizsgálata, továbbá a kockázatelemzéshez kioldódási vizsgálatok készültek. Megtörtént a mintavételi pontok geodéziái bemérése, továbbá – többek között – a több mint 40 000 analitikai és egyéb eredmény átfogó és rendszerszerű feldolgozása, alap- és specifikus eloszlási térképek készítése, keresztmetszelvevények készítése, a szennyezettség értékelése és szennyezettségi számítások, továbbá hidraulikai modellezés és kockázatelemzés komplex térinformatikai és adatbázis kezelési módszerek, speciális programok alkalmazásával.

Tényfeltárás eredményei:

A szűrővizsgálat és a részletes tényfeltárás során az iszap-, a talaj-, a felszín és felszín alatti vízmintavételeket a NAI által NAI-1-1666/2019. számon akkreditált Bálint Analitika Kft. Laboratóriuma (1116 Budapest, Fehérvári út 144.) végezte.

Felszíni vizek szennyezettsége:

A holtág részekből 3 szelvényenként vettek felszíni vízmintákat. A mintákat a holtág középvonalából vették, a Feketevíz déli részén a sziget vonalában pedig felváltva a keleti-, illetve a nyugati holtág részen, a holtág rész középvonalából. Ezen felül mintavétel történt a holtágból a bejövő termálvíz közvetlen környezetében, továbbá a Hattyasi Nagy Csatornából. A mintavételt minden esetben a mederiszap felett mintegy 30-40 cm magasságból kútszivattyú segítségével végezték.

Azon komponensek tekintetében, amelyekre a vonatkozó jogszabályok határértékeket állapítanak meg – szűrővizsgálathoz hasonlóan – az értékelésnél elsősorban a felszín alatti vizekre vonatkozó (B) szennyezettségi határértékeket vették figyelembe, azonban az értékelést a felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól szóló 10/2010. (VIII. 18.) VM rendelet szerinti környezetminőségi és vízminőségi határértékek alapján is elvégezték.

- Kémhatás tekintetében mind a Feketevíz, mind a Fehérpart vize enyhén lúgos (7,51 – 8,90) tartományban mozog, amely a (B) szennyezettségi határértéket (6,5-9,0) nem lépi át, viszont a vízszennyezettségi határértékeket (7,2-8,8) néhány esetben - enyhén - igen.
- Fajlagos elektromos vezetőképesség esetén a mért értékek a Feketevíz északi részének nagy részén meghaladják a vonatkozó (B) határértéket (2500 $\mu\text{S}/\text{cm}$), amelyet a magas oldott sótartalomhoz kötik. A vízszennyezettségi határértéket (900 $\mu\text{S}/\text{cm}$) a Holt-Tiszából vett minden minta vezetőképessége meghaladta, de a magasabb értékek a termál csurgalékvíz bevezetés környezetében a jellemzők.
- A mintavételek idejében a Feketevíz vize rendkívül nagy oxigénszegénységet mutatott (0,07-0,47 mg/l). Az oxigén szinte teljes hiányát a részben feliszapolódott, nagy szervesanyag-tartalmú mederüledékek, részben pedig a szénhidrogén szennyezettségnek tulajdonítják. A Fehérpart vizében egy esetben csekélyebb ellátottságot detektáltak, de a minták nagy részében jó, esetenként túltelített oxigén koncentrációkat mértek. A holtág vizének oxigén-tartalma a mederüledék szervesanyag- és szennyezőanyag-tartalmán felül

25

nagy részben változékony lehet, egyrészt a mintavétel horizontális és vertikális pozíciójától, másrészt a napszaktól és a felhőborítottságtól. Ezzel együtt a mért értékek alapján markánsan elkülönül a Feketevíz és a Fehérpart vizének oxigén-ellátottsága.

- Az általános vízkémiai paraméterek közül a hidrogénkarbonát- (2422 mg/l), a klorid- (224 mg/l), az ammónium- (136 mg/l), illetve a nátrium-tartalom (890 mg/l) esetén tapasztaltak a Feketevíz északi részében magasabb koncentrációkat (bejövő termál csurgalékvíz bevezetés környezet). A bevezetési ponttól távolodva a Feketevízen csökkennek ezen komponensek koncentrációi. A Fehérpart vizéből vett összes vízminta ammónium és nátrium komponensek tekintetében is minden esetben (B) szennyezettségi határérték (ammónium határérték: 0,5 mg/l; nátrium határérték: 200 mg/l) túllépést mértek, de a túllépések jóval enyhébbek. A fenti komponensekre a 10/2010. (VIII. 18.) VM rendelet nem határoz meg határértékeket.
- A fémek és félfémek tekintetében a Feketevíz vizében bór (max.: 9420 $\mu\text{g}/\text{l}$), bárium (max.: 528 $\mu\text{g}/\text{l}$), lítium (max.: 155 $\mu\text{g}/\text{l}$), rubídium (max.: 25,6 $\mu\text{g}/\text{l}$), szelén (max.: 5,83 $\mu\text{g}/\text{l}$) és stroncium (max.: 5,83 $\mu\text{g}/\text{l}$) esetén tapasztaltak dúsulást a termálvíz bevezetés környezetében. Ezen elemek esetén kizárólag a bór (500 $\mu\text{g}/\text{l}$) és szelén (10 $\mu\text{g}/\text{l}$) tekintetében van megállapítva (B) szennyezettségi határérték. A fenti fémek és félfémek tekintetében nincsenek meghatározva vízminőségi határértékek. Megjegyzendő, hogy a bór koncentrációja Fehérpart összes mintájában is meghaladja a (B) határértéket.

- Arzén esetén mind a Feketevíz, mind a Fehérpart vizéből vett minták mutatnak szennyezettséget, a felszín alatti (10 µg/l) és a felszíni víz (20 µg/l) határérték tekintetében egyaránt (mért értékek: 8,2-60,6 µg/l között).
- A Feketevíz felszíni vizében nem észlelhető TPH szennyezettség a mederüledékek kimutatott TPH vegyületek magas szénatomszám-tartománya miatt. A mederüledékek, illetve annak közvetlen környezetében azonban a felszíni vízben nagy szennyezettséget indukálnak a kioldódási vizsgálatok szerint.
- BTEX vegyületek esetén a bejövő termálvíz környezetében mértek (B) határértéket túllépő koncentrációkat, a legnagyobb mértékben benzol (46,1 µg/l; határérték: 1 µg/l) tekintetében, azonban az érték a vonatkozó környezetminőségi határértéket (50 µg/l) nem lépi túl. Alárendelten toluol (48,9 µg/l) és xilolok (22,2 µg/l) tekintetében észlelhető még (B) határérték túllépés (20 µg/l). A Feketevíz déli részén (a Gyúlai átjárón túl) a szennyezettség már nem észlelhető és a mederüledék egyetlen mintájában sem jelentkezett BTEX szennyezettség.
- PAH-ok esetében a naftalinok, az acenaftén, a fluorén, a fenantrén, az antracén, a fluorantén, a pirén, a benz(a)antracén és a krizén mérhető (B) határértéket meghaladó mértékben a bejövő termálvíz környezetében. Ezen a mintavételi helyen az összes PAH naftalinok nélkül 11,3 µg/l (határérték: 2 µg/l). A felszíni vizekre vonatkozó határértékek szerint antracén (0,125 µg/l) esetén csak a termálvíz bevezetés környezetében írható le minimális határérték (0,1 µg/l) túllépés, ugyanakkor a fluorantén tekintve lényegében a Feketevíz északi része szennyezett. A dokumentációban leírtak szerint a PAH vegyületek tekintetében a mederüledékekben felhalmozódott mennyiséget tekintve nem különíthető el, hogy a szennyezettséget milyen mértékben okozhatta a termálvíz, illetve a korábbi szennyezőforrások, de az eredmények alapján valószínűsíthető, hogy hatása csak a bevezetés néhány 100 méteres szakaszán érvényesült.
- A Feketevízen a termálvíz bebocsátási pont közvetlen környezetében vett mintában az összes fenol tartalma 4330 µg/l volt. A ponttól távolodva a Feketevíz északi részén csökkennek a koncentrációk, és a déli részen már több helyen nem is volt mérhető fenol. A

26

Fehérpart vizében a rendszeres vizsgálatok során nem volt kimutatható szénhidrogén vagy fenol-szennyezettség, azonban a szűrővizsgálat során mértek (B) határérték feletti fenol tartalmat (955 µg/l).

A Feketevíz mederüledékének és felszíni vizének kémiai analitikai és szennyezettségi eredményei alapján megállapítják, hogy a Feketevíz felszíni vizének minőségét nagy részben a bevezetésre kerülő termál csurgalékvíz határozza meg. Megjegyzendő azonban, hogy a bevezetésre kerülő termál csurgalékvízből a tényfeltárás során konkrét mintavétel nem történt, a termálvíz hatására vonatkozó megállapításokat a bebocsátási pont közvetlen környezetében vett vízminta elemzése alapján tették meg. Így ezen megállapítások nem igazoltak teljes körűen.

A felszíni vízre érvényes határértékeket, illetve a megállapított egyedi határértékeket figyelembe véve, a tényfeltárás során mért paraméterek közül mindösszesen az antracén és a fluorantén komponensek koncentrációi haladták meg azokat. Felszín alatti víz szennyezettsége:

A Gyúlai Holt-Tisza környezetében 54 ponton vizsgálták a felszín alatti víz állapotát. Az 54 pont közül 22 mintavételi pont található a Feketevíz néhány 10 méter környezetében, ezen mintavételi helyeken vizsgálták a felszín alatti víz TPH, BTEX, PAH és fém tartalmát. A holtág tágabb környezetében (háttérterületen) létesített további 32 mintavételi helyen a vizsgálatok általános vízkémia, arzén és fenol tartalmat meghatározására terjedt ki (szűrővizsgálati eredmények figyelembe vételével). A mintavételi helyeket ideiglenes talajvíz-mintavételi pontokká alakították a többszöri vízszintmérés, és a későbbiekben esetlegesen szükséges talajvíz-monitoring rendszeres vizsgálatainak végrehajtásához.

- Fajlagos elektromos vezetőképesség esetében 11 db mintában mértek (B) szennyezettségi határérték (2500 µS/cm) feletti értéket (maximális érték: 4310 µS/cm), melyet a magas nátrium-tartalomhoz kötnék.
- Szulfát tekintetében 14 db mintában detektáltak határérték (250 mg/l) feletti koncentrációt. A szennyezett pontok többsége mezőgazdasági területeken vagy azok szomszédságában van, de nem kizárólagosan (max.: 1375 mg/l). Elterjedése területileg a holtággal nem hozható összefüggésbe.
- Nitrit és nitrát tekintetében 5-5 db ponton figyelhető meg határérték (nitrit: 0,5 mg/l; nitrát: 50 mg/l) túllépés, amely nitrit esetén minden esetben igen enyhe, nitrát esetén enyhe-közepes. Területi összefüggés nem figyelhető meg.
- Klorid komponens tekintetében 4 db esetben detektáltak határérték (250 mg/l) túllépést, melyből mindössze egy ponton mért jelentősebb (686 mg/l) koncentrációval. Területi összefüggés nem figyelhető meg.

- 19 db ponton tapasztaltak határérték (200 µg/l) túllépést nátrium esetében (a Feketevíz mentén és a környező mezőgazdasági területeken egyaránt).
- A talajvíz a vizsgált területen az arzén, a bór és a szelén kivételével szennyezettséggel nem érintett fémek és félfémek tekintetében. Az 54 db minta közül 26 db arzén szennyezettséget mutat (max.: 272 µg/l, határérték: 10 µg/l). A legmagasabb bór koncentrációt (8620 µg/l) a holtág déli szakasza mentén létesített talajvíz-mintavételi helyen mérték (határérték: 500 µg/l). Szelén esetében egy mintában tapasztaltak (B) érték (25,1 µg/l) feletti koncentrációt (10 µg/l). A Feketevíz mentén a talajvízben feldúsult

27

nátrium és bór koncentrációk a termálvíz-bevezetés tervezett leállítása után várhatóan rövid idő alatt helyreállnak.

- A Feketevíz mentén a talajvízben igen nagy változékonysággal van jelen a bór koncentráció a minimális 28,8 µg/l-től a maximális 8620 µg/l-ig. A nátriummal hasonló pontokon mutat emeltebb értéket, melynek alapján valószínűsítjük, de kétséget kizáróan nem igazolták a Feketevíz mentén a holtág hatását a talajvízre. A fent összefoglalt eredmények alapján a dokumentációban leírtak szerint a Feketevíz iszapjában feltárt toxikus elem szennyezettség a környező talajvizekre kimutatható hatással nincs.
- Az érintett terület talajvízében TPH, BTEX és fenolok tekintetében nincs (B) szennyezettségi határértéket meghaladó koncentráció. PAH-ok esetében 2 minta mutatott enyhe szennyezettséget (acenaftén és fenantrén), azonban az összes PAH naftalinok nélküli komponenscsoport értékét nem lépte túl a koncentráció. Az eredmények alapján elmondható, hogy a Feketevíz iszapjában feltárt erős TPH és PAH szennyezettség, továbbá az időszakos fenolok szennyezettség, valamint a Feketevíz vízében feltárt BTEX szennyezettség, illetve fenolok szennyezettség a környező talajvizekre kimutatható hatással nincsen.

Szennyezőanyagok térbeli és időbeli mozgásának előrejelzése:

A Gyálai Holt-Tisza Feketevíz és Fehérrpart bögék szennyezettségének részletes vizsgálati során kapott eredmények alapján megállapították, hogy a Feketevíz igen jelentős (B) szennyezettségi határértékeket is meghaladó szennyezőanyagok kerültek felderítésre, amelyek kizárólag a mederiszapban, annak főképpen a felső egyméteres rétegében található. A holtágat környező földtani közegekben és a talajvízben a szennyeződés (nátrium és bór kivételével, melyek mobilis, talajhoz kevésbé kötődő elemek) nem jutott át, a későbbiekben a prognosztizálható átjutás és szétterjedés belátható időn belül kizárt. Hosszabb távon a szennyeződés beavatkozás nélkül helyben marad, valamint koncentrációja érdemben nem, vagy csak kis mértékben fog csökkenni.

Elvégzett kockázatelemzés megállapításai:

A vizsgálati eredmények alapján elvégzett humán egészségügyi kockázat elemzés célja, hogy meghatározzák azt a szennyezőanyag koncentrációt az iszapra nézve, amelyből a rehabilitált holtág vízébe való beoldódás során nem alakul ki a vízzel érintkező receptorokra nézve egészségkockázat. A feltárt szennyeződés el nem szennyezett környezeti elemeket nem veszélyeztet, ezért környezeti kockázata nem mutatható ki.

A humánegészségügyi kockázatelemzés eredményeként a kioldódási vizsgálatok alapján megállapították, hogy a vizsgált területen a termálvíz bevezetés leállítása mellett egészségügyi kockázatot kizárólag a Feketevíz mederüledékének TPH és PAH tartalma jelent. A dokumentációban leírtak szerint a toxikus fém komponensek olyan kismértékben és teljesen heterogén módon szennyezték el az iszapot, hogy azok esetében a humántoxikológiai kockázatelemzés nem mutatott ki nem elfogadható kockázatot. A vizsgálati területre vonatkozóan (D) kármentesítési célállapot határértéket kizárólag a mederüledékre valamint a földtani közegre határoztak meg.

A humánegészségügyi kockázatok alapján mentesítendő mederüledék mennyiség mintegy 59 200 m²-en mintegy 68 200 m³ szennyezett mederüledéket foglal magába, melynek a jelenlegi helyén értendő tömege mintegy 108 000 t. A holtágszakasz jó ökológiai állapotának eléréséhez, valamint a belvíztározási kapacitás és a jó átjárhatóság érdekében javasolják a szerves iszap

28

olyan részeken történő eltávolítását is, amelyek nem tartalmaznak (D) érték feletti szénhidrogén szennyezettséget (így az összes kitermelendő mederüledék térfogata mintegy 166 000 m³, melyből kezelendő mederüledék térfogata ~78 700 m³).

Megállapítják továbbá, hogy a felszíni vízben, illetve a talajvízben kimutatott magasabb bór- és nátrium-tartalomnak semmilyen humánegészségügyi és környezeti kockázata nincs.

Beavatkozás:

Az előirányzott lehetséges beavatkozás elsősorban a szennyezett mederüledék kitermelése és biodegradációs kezelése. Ennek reális megvalósítása érdekében a holtág szakaszonkénti leürítését, és a kitermelendő mederiszap munkagépekkel történő eltávolítását tervezik.

PILOT teszt:

A PILOT vizsgálatok célja annak meghatározása, hogy a különféle biodegradációs módszerek közül mely vezet a legkedvezőbb eredményre a mederiszap megtisztítása tekintetében.

A teszt során vízzáró kialakítású, csapadékvíz és csurgalékvíz elvezető rendszerrel rendelkező előkészítő üledékfogadó-homogenizáló teret, valamint 9 db prizmából álló kezelőteret terveznek kialakítani (9 különböző kezelési és adagolási módok miatt).

A PILOT teszt felszín alatti vizekre gyakorolt hatásának ellenőrzésére a kijelölt kezelőterület négy átellenes pontján ideiglenes talajvíz-mintavételi furatok kiépítését tervezik.

A javasolt beavatkozás jelenleg a PILOT vizsgálatok végrehajtása.

Kármentesítési monitoring terv:

A kockázatelemzés eredményei alapján a feltárt szennyezettség várható, jövőbeni alakulásának nyomon követése céljából a Feketevíz holtágszakasz mentén létesült egyes talajvíz mintavételi pontok mintázását, valamint a holtág felszíni víz vizsgálatát javasolják elvégezni, mely monitoring tevékenységet kizárólag a kármentesítés kezdetéig tervezik végezni.

A vizsgált holtágszakaszban feltárt felszíni víz szennyezettségének koncentrációbeli változásának nyomon követésére 10 db felszíni, továbbá a holtág mentén kiépült talajvíz monitoring pontok közül 14 db vízmintavételi ponton terveznek monitoring tevékenységet végezni negyedéves gyakorisággal, 3 éves időtartamban. A terület egyéb térszélein elhelyezkedő furatokat eltömedékelik.

A tényfeltárási záródokumentációban javasolt vizsgálati és analitikai ütemtervet tudomásul vesszük.

Előírásainkat az alábbi jogszabályi helyekre hivatkozva tettük:

A beavatkozási terv tartalmi követelményeit a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Favir.) 8. számú melléklete tartalmazza.

A monitoring adatszolgáltatási kötelezettséget a Favir. 35. § c) pontja írja elő.

A Favir. 35. § szerinti adatszolgáltatásokat – a Favir. 16. és 35/A-D. §-ban meghatározottak figyelembevételével – elektronikus úton kell benyújtani.

A Favir. 47. § (3) bekezdése alapján a felszín alatti vizekkel kapcsolatos vizsgálatot, illetőleg a mintavételeket - ideértve a földtani közegekre irányuló vizsgálatokat is - csak arra jogosultsággal rendelkező, akkreditált szervezet (laboratórium) végezheti.

A Favir. 37. § értelmében az adatszolgáltatási, bejelentési kötelezettség teljesítésének elmulasztása esetén a tevékenység folytatóját bírság megfizetésére kell kötelezni. A bírság mértéke 50 000 - 300 000 Ft közötti összegben állapítható meg.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 4. § (4) szerint felszín alatti vízkészletre telepített vízállásirányítást a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelettel összhangban úgy kell tervezni, kialakítani, üzemeltetni és megszüntetni, hogy a felszín alatti víz szennyeződése ne következzen be, figyelembe véve a felszín alatti környezetben már meglévő szennyezéseket is.

Ugyanezen jogszabály 6. §-ban foglaltakra figyelemmel, a vízimunkák befejezése után vagy vízállásirányítási létesítmények megszüntetése esetén az érintett területet, beleértve az anyaggyűjtő helyeket is rendezni, rekultiválni kell.

A Favir. 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 8. § rendelkezései értelmében a felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak

b) ellenőrzött körülmények között történhet, beleértve monitoring kialakítását, működtetését és az adatszolgáltatást;

c) úgy végezhető, hogy hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizek jó állapotát, a környezeti célkitűzések teljesülését.

A tevékenység a Favir. 10. § (1) a) bekezdés értelmében a tevékenység végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata illetve elhelyezése csak környezetvédelmi megelőző intézkedéssel, és - az engedélyezhető közvetlen bevezetések kivételével - műszaki védelemmel folytatható.

A Favir. 21. § (5) bekezdés alapján a kármentesítés bármely szakasza szükség szerint megismételhető.

A Favir. 21. § (6) bekezdése értelmében a kármentesítés során biztosítani kell, hogy a szennyeződés (B) szennyezettségi határértéket meghaladón ne tevődjön át más környezeti elemre, a felszín alatti víz, a földtani közeg nem szennyezett részeire, illetve, hogy az a lehető legkisebb környezeti terheléssel járjon, és ne okozzon környezeti veszélyeztetést, szennyezést, környezetkárosodást.

Jelen eljárás tárgya az egyes vízgazdálkodási és kármentesítési célú beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló 309/2017. (X. 27.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy, a szakhatósági állásfoglalás kiadásának határideje 10 nap.

A szakhatósági megkeresés 2020. január 06. napján, valamint a dokumentáció törzsszövegének módosításához kapcsolódó szakhatósági megkeresés 2020. január 08. napján érkezett hatóságunkra.

A kérelmet érdemben megvizsgálva megállapítást nyert, hogy az hiányos - a benyújtott tényfeltárási záródokumentáció nem felelt meg a Favir. 7. számú mellékletének 1. a); 2. c) és d); 3. d); 5. f) és h) alpontjaiban foglaltaknak -, ennek megfelelően a 35600/84-2/2020.ált. számon, 2020. január 14-én kípóztázott végzésben az ügyfelet hiánypótlás benyújtására szólítottuk fel, az alábbiak szerint:

A benyújtott tényfeltárási záródokumentációt – a felszíni és felszín alatti vizek állapotára vonatkozó megállapításait – kérjük kiegészíteni a Gyálai Holt-Tiszába vezetett használt termál csurgalékvíz mennyiségi és vízminőségi paramétereire figyelembe vételével.

Az ügyfél a kért hiánypótlásokat teljes körűen 2020. január 21. napján érkezett beadványával pótolta.

A megküldött hiánypótlási dokumentáció tartalmazza a Feketevízbe bevezetett termál csurgalékvíz mennyiségére és minőségére tett megállapításokat, valamint a talajvízben mért bór szennyezettség vonatkozásában tett további észrevételeket.

A fentiek figyelembe vételével a hatóság szakhatósági állásfoglalását a fenti ügyintézési határidőn belül adta ki.

Jelen szakhatósági állásfoglalást az Ákr. 55. §-a (1), (2) bekezdése alapján adtuk.

A szakhatósági állásfoglalás elleni önálló fellebbezést az Ákr. 55. § (4) bekezdése zárja ki.

A vízügyi hatóság illetékességét a vízügyi igazgatási, valamint a vízügyi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Kormányrendelet 2. melléklet 11. pontja állapította meg.

Szakhatósági állásfoglalásunkat az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, valamint 1. számú melléklet 9. táblázat 12., 13. pontjában foglaltak alapján, a hatályos jogszabályok figyelembe vételével adtuk ki.”

Hatóságunk a 2020. január 6-án és 2020. január 8-án érkezett dokumentációval az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 50. § (6) bekezdése alapján tájékoztatásul megkereste a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala Hatósági Főosztály 2. Építésügyi és Örökségvédelmi Osztályát tekintettel arra, hogy mint eljáró hatóság hatáskörét érinti a tervezett kármentesítés.

Az örökségvédelmi hatóság CS-06-D01/00085-3/2020. számon adott válasza alapján tájékoztatom, hogy a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban Kötvt.) 7. § 20. pontja szerint az ügyfélnek nyilatkoznia kell, hogy a tervezett tevékenység nagyberuházásnak minősül-e, amennyiben a beruházás nagyberuházás, a Kötvt. 23/C § (1) bekezdése alapján előzetes régészeti dokumentációt kell az örökségvédelmi hatóság részére benyújtania.

*

A határozatot a Favir. 25. § (1) bekezdése alapján hoztam meg.

A környezetvédelmi hatóság a tárgyi eljárásban CS-06/Z01/00014-2/2020. számú végzésével függő hatályú döntést hozott, amelyhez nem fűződnek joghatások, tekintettel arra, hogy hatóságunk 2020. január 21. napjáig az ügyben érdemi döntést hozott.

Az ügyintézési határidő lejártának napja: 2020. január 21.

Az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit az Ákr. 77. § (1) bekezdése, az eljárási bírság mértékét az Ákr. 77. § (2) bekezdése határozza meg.

A fellebbezés kizárása az Ákr. 116. § (1) bekezdésén és (4) bekezdés e) pontján, a bírósági felülvizsgálat lehetősége az Ákr. 114. § (1) bekezdésén alapul.

A keresetlevél benyújtásának idejéről és helyéről a *közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény* (a továbbiakban Kp.) 39. § (1) bekezdése, a jogorvoslati határidő kezdetéről az Ákr. 43. § (6) bekezdése rendelkezik.

A perben a kötelező jogi képviseletet a *nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény* (a továbbiakban: a törvény) 7. § (1) bekezdése írja elő.

Az *elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény* 9. § (1) bekezdés b) pontja értelmében elektronikus ügyintézésre köteles az ügyfél jogi képviselője.

A Kp. 28. § (1) bekezdése értelmében a beadványokra egyebekben a polgári perrendtartás általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A hatóság döntésének véglegességéről az Ákr. 82. § (1) bekezdése alapján adtam tájékoztatást.

A törvény 2. § (1) és (2) bekezdése értelmében a kiemelt jelentőségű ügyben eljáró hatóság az általa meghozott döntéseket – az eljárás során a személyesen az ügyfélnek szóló végzések kivételével – hirdetményi úton közli. A döntés közlésének napja a hirdetmény kifüggesztését követő 5. nap.

A környezetvédelmi hatóság hatáskörét a Favir. 25. § (1) bekezdése, illetékességét a Rendelet 8/A. § (1) bekezdése állapítja meg.

S z e g e d, 2020. január 21.

Dr. Holubán Csilla

járási hivatalvezető nevében és megbízásából:

Dr. Mader Balázs
osztályvezető

RM magánvéleménye, mint bármely laikus szegedi polgárnak, aki elolvassa az anyagot: ez egy 33 oldalnyi jogszabályokból összeollózott anyag. Látható: jogszabályok tömegével fogható meg a teendő, ezért a tényt is jogszabályokkal kellene kezelni, itt a jóindulatra apellálni már értelmetlen.

A határozatból látható:

1. nem szándéka még a Hatóságnak sem a teljes szennyezés eltávolítása, csak esetleg a határérték feletti részé! A folyómeder a beavatkozás után és ellenére is szennyezett marad!
2. Ha a szennyiszapot a folyóparton „kezelgetik”, akkor szennyezetté válik maga a folyópart is. Tehát a szennyezett terület a beavatkozás után még nőni is fog, ami teljesen ellentétes a jogszabállyal, melyre a határozat is több helyen hivatkozik: „a tevékenység nem teremthet kedvezőtlenebb állapotot”. Már pedig a beavatkozás és a helyi iszapkezelés miatt szennyezetté válik az folyópart, melyet ma szennyezetlenek ír le. Mi ez, ha nem a szennyezés kiterjesztése más környezeti elemre?
3. Javaslom a Gyálaréti Lokálpatrióta Egyesületnek, hogy ne fogadjon el semmi mást, mint a szennyezés előtti állapot visszaállítását.
4. Ne járuljanak hozzá ahhoz sem, hogy Gyálarét területen újabb maszatolás (=biodegradációs kezelés) elkezdődjön az ún. kezelőterületeken.
5. Mivel a legutolsó költségtervezet használhatatlan, mert a költségeket alulbecsli, kérjenek az előző pontoknak megfelelő költségvetést.
6. Nem értem, hogy a Hatóság a lehetséges beavatkozási módszerek között miért tekinti elsődlegesnek, elsőként említendőnek a szennyezett mederürülék kitermelését és biodegradációs kezelését. Láthatóan nagy az igyekezet egy olcsó megoldással a

